

Academiejaar 2009-2010

Programmagids

Bachelor in de toegepaste psychologie

Bachelor 3 - Klinische psychologie

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp.	Semester	Deeltijds
Religie, zingeving en levensbeschouwing		3	1	/
Psychodiagnostiek 3 KLP		4	1	/
Counseling and coaching		4	1	/
Scriptie		10	2	/
Practicum 3 KLP		6	1	/
Stage		18	2	/
Capita selecta - kinderen en jongeren		3	1	/
Capita selecta - volwassenen		3	1	/
Chronische aandoeningen		3	1	/
Psychotherapie		3	1	/
IPSIG		3	2	/
Klinische neuropsychologie		3	1	deel 2
Intrafamiliaal geweld		3	1	deel 2
Gerontopsychologie		3	1	deel 2
Forensic psychology		3	1	/
Marktonderzoek		3	1	/
Arbeidsrecht		3	1	/
Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector		3	1	/
Human resources management		3	1	deel 2
Consumentenpsychologie		3	1	deel 2
Contemporary topics in HRM		3	1	/
Behavioural Problems		3	1	/
Learning Disorders		3	1	deel 2
Onderwijs- en leerlingbegeleiding		3	1	deel 2
Opvoedingsondersteuning		3	1	/
Psychopedagogische methodieken		3	1	deel 2
Schoolloopbaanbegeleiding		3	1	/
Sport psychology		4	1	/
Gegevens opleidingsonderdeel(TP1oKV1)nog niet beschikbaar!				
Gegevens opleidingsonderdeel(TP1oKV2)nog niet beschikbaar!				

Studiecontract

Deze opleiding leidt tot het diploma van Bachelor in de toegepaste psychologie en beoogt professionele deskundigheid in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening. Het psychodiagnostisch handelen is gericht op hulpverlening aan individuen, groepen en/of organisaties. Het psychisch welzijn staat centraal in deze dienstverlening.

De bachelor in de toegepaste psychologie is werkzaam op het gebied van preventie, diagnose, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming. Hij werkt interdisciplinair samen met psychologen, (para-)medici, (ortho-)pedagogen, sociaal werkers, leerkrachten, personeelschefs en bedrijfsmanagers. Zodra de student afstudeert, wordt hij ingeschakeld in werkvelden waar sprake is van toegepaste psychologie:

- het schoolpsychologisch werkveld,
- het orthopedagogisch werkveld,
- het klinisch psychologisch werkveld,
- het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld,
- het consumentenpsychologisch werkveld.

Klassieke taken zijn: studie- en beroepskeuzebegeleiding, functie-onderzoek en training, onderzoek en begeleiding van leer-, ontwikkelings- en persoonlijkheidsproblemen, rekrutering en selectie, personeelsbeheer, personeelsadministratie en personeelsbeleid, vorming, opleiding en marktonderzoek.

De vele werkdomeinen en probleemstellingen en de interdisciplinaire samenwerking vereisen een ruime algemene vorming en een adequate beroepspersoonlijkheid.

Wetenschappelijk inzicht in het menselijk gedrag en het psychisch functioneren en de kennis van wetenschappelijk verantwoorde psychologische onderzoeks- en begeleidingsmethoden zijn fundamenteel voor de beroepsuitoefening. Voor probleemanalyse en probleemoplossing is vaardigheid in het selecteren en toepassen van adequate psychologische methoden en technieken noodzakelijk. Even belangrijk is vaardigheid in het interpreteren van ingewonnen informatie en het rapporteren aan cliënten en/of collega's.

Persoonlijkheidskenmerken zoals zelfstandigheid, flexibiliteit, creativiteit, communicatieve vaardigheden en een analytisch en synthetisch denkvermogen zijn essentieel voor deze bachelor.

Psychologische en pedagogische opleidingsonderdelen bieden de basisinzichten van de menswetenschappen en de nodige beroepsbekwaamheid. *Algemene Psychologie, Pedagogie, Ontwikkelingspsychologie, Sociale Psychologie en Psychodiagnostiek* staan daarbij op het programma. Algemeen vormende opleidingsonderdelen, zoals *Filosofie, Recht en Sociologie* verruimen de denkwereld. De stage in het tweede en het derde jaar staat borg voor werkveldverkenning en groei naar professionele deskundigheid. Ter afronding van de studies realiseert de student een scriptie over een zelf gekozen thema uit één van de werkvelden.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid

De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken

De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren

De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen

De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Leidinggevende taken uitvoeren

De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collega's.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen

De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken

De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken

De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

Code: TP1oRelZinLev
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Van Bortel Paul
Coördinator: Van Bortel Paul

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Religie, zingeving en levensbeschouwing

Inhoud

Het doel van de cursus bestaat erin beroepspraktijk en -ethiek te kaderen in haar maatschappelijke context en levensbeschouwelijke traditie. Het nut van 'religie, zingeving en levensbeschouwing' ligt precies daarin de toekomstige praktijkbeoefenaar inzicht te verschaffen in de achtergrond en de fundamenten van waaruit de beroepspraktijk betekenis krijgt en waarop haar waarden steunen. Op die manier krijgt zij of hij een solide basis en een breder inzicht waarop zij/hij kan vertrouwen wanneer zij/hij in zijn latere beroepsuitoefening met problemen van religie, ethiek en zingeving zal worden geconfronteerd. Daarom wordt vertrokken van een filosofische beschouwing over de menswetenschappen. Het ideeëngoed van Michel Foucault dient daartoe tot leidraad. Zo wordt in deel 1 ingegaan op de geschiedenis van de psychiatrie, het medisch model, disciplineren en de geschiedenis van de seksualiteit. In deel twee wordt de beroepscode van de psychologen besproken en behandeld. Deze code werd door de beroepsgemeenschap opgesteld. Zij waakt over de eervolle uitoefening van het beroep van psycholoog. De code is gestructureerd rond vier principes, die zullen worden besproken en daarna uitgediept door in te gaan op hun vooronderstellingen en achterliggende tradities. Ze zullen in een ruimer kader van zingeving en levensbeschouwing worden geplaatst. Hierdoor kan inzichtelijk worden gemaakt wat er in de actuele ethische discussies op het spel staat. Dat inzicht biedt ook de mogelijkheid om zich persoonlijk, cultureel, sociaal en beroepsmatig in en tegenover deze discussies te situeren.

Doelstellingen

Beschrijving

De student heeft inzicht in de structuur van de hedendaagse multiculturele samenleving. Hij begrijpt het verschil tussen zingeving en kennis, dat bepalend is voor verschijnselen als religie, ethiek en levensbeschouwing. Hij geeft blijk van een ernstige studiehouding die aan de hand van vaardigheden wordt getoetst: openheid en luisterbereidheid, heldere en accurate formuleringen, inzicht, redeneer- en oordelend vermogen, het leggen van verbanden en het toepassen ervan op hedendaagse ethische problemen. Dat stelt hem in staat het latere beroepsveld en zijn beroepsmatig handelen te situeren in de hedendaagse maatschappelijke context en in levensbeschouwelijke tradities.

Vereiste voorkennis

Competenties

Student bezit basiskennis van de psychologie en heeft notie van de plaats van de psychologie in maatschappelijke organisaties. Openheid voor argumentatie en luisterbereidheid.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- 1) Syllabus + tekstdelen uit: Rob Devos, De slaap van de rede. Over rationaliteit in wetenschap en samenleving. Leuven-Amersfoort, Acco, 1995, pp. 95-124.
- 2) Teksten over beroepsethiek en casuïstiek. Alle teksten zijn beschikbaar op Toledo.

Werkvormen

Omschrijving

Inleidende hoorcolleges om leerstof aan te brengen en opdrachten mee te delen; discussie-seminarie en groepswork om opdrachten uit te voeren en studenten van elkaar te laten leren. Responsiecolleges en afsluitend hoorcollege.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

1) Permanente evaluatie van de groepswerken beroepsethiek tijdens de colleges (bespreking van casuïstiek - groepsverslagen); elk groepslid krijgt hetzelfde cijfer (50 % van de totaalscore). 2) Individueel schriftelijk examen over de cursus: syllabus + nota's (50 % van de totaalscore).

3e examenperiode (augustus/september)

1) Permanente evaluatie van de groepswerken beroepsethiek tijdens de colleges (bespreking van casuïstiek - groepsverslagen); elk groepslid krijgt hetzelfde cijfer (50 % van de totaalscore). 2) Individueel schriftelijk examen over de cursus: syllabus + nota's (50 % van de totaalscore).

Examencontract

1) De student heeft als opdracht een paper te schrijven (max. 10 blz.) over een probleemstelling uit de cursus (50 % van de totaalscore). 2) Bespreking van het werkstuk op het mondelinge examen (50 % van de totaalscore).

Begeleiding

Tijdens, voor en na de colleges of via e-mail

Psychodiagnostiek 3 KLP

Code: TP3oPsyDiagKLP
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Uzieblo Kasia
Coördinator: Raets Hilde

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Psychodiagnostiek 3 KLP

Inhoud

Psychodiagnostiek III KLP diept de fasen van de diagnostische cyclus verder uit en dit binnen het kader van de diagnostische cyclus zoals vooropgesteld door De Bruyn, Ruijsenaars, Pameijer, en Van Aarle (2007), alsook naar het empirisch model voor probleemidentificatie binnen het gedragstherapeutisch proces (De Raedt & Schacht, 2003). Concreet gaan we in een eerste hoofdstuk dieper in op de verschillende stadia binnen deze modellen, **de aanmelding** en de **klachtenanalyse**. In een tweede hoofdstuk staan we stil bij de **uitwerking van een diagnostisch scenario of een voorlopige probleemsamenhang** om dan *in een volgend hoofdstukken, de **probleemanalyse en de verklaringsanalyse, het onderzoeksplan op te stellen en uit te voeren***. Het vierde hoofdstuk behandelt de **indicatiefase**. De studenten leren een integratief beeld te formuleren en gaan tevens na welke behandelmogelijkheden er voorhanden zijn. In hoofdstuk 5 staan we stil bij de **adviesfase**. Zowel het voeren van een adviesgesprek, het schrijven van een syntheseverslag als het opstellen van een handlingsplan komen hierbij aan bod. In een laatste hoofdstuk staan we tot slot stil bij enkele **deontologische vraagstukken**.

Doelstellingen

Beschrijving

Dit opleidingsonderdeel heeft tot doel de studenten te bekwalen binnen de rol van psychodiagnosticus. Het integraal doorlopen van de cyclus staat hierbij centraal en dit over specifieke inhoud heen. Het hoofdaccent ligt hier bij de kritische ingesteldheid die de studenten dienen te hanteren bij het doorlopen van deze cyclus.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP2oPsyDiagn - Psychodiagnostiek 2 (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

1. De Bruyn, E.E.J., Ruijsenaars A.J.J.M., Pameijer, N.K., & Van Aarle, E.J.M. (2007). *De diagnostische cyclus – een praktijkleer*. Leuven: Acco.
2. De Raedt, R., & Schacht, R. (2003). Een empirisch model voor probleemidentificatie binnen het gedragstherapeutisch proces. *Gedragstherapie*, 36, 197-222. (via Toledo)
3. Eigen nota's & powerpoint-presentaties
4. Materiaal (casussen, oefeningen, cursusmateriaal, ...) op Toledo.

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt aangeboden onder de vorm van een hoorcollege. We vragen de studenten hieraan actief deel te nemen door bepaalde zaken op voorhand te lezen. Daarnaast wordt aan de studenten gevraagd opdrachten uit te voeren die het kritisch reflecteren bevorderen.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De evaluatie bestaat uit twee activiteiten:

- Een schriftelijk examen, gesloten boek (16/20). De nadruk wordt daarbij gelegd op toepassingsvragen.
- Individuele opdrachten (4/20).

De student kan enkel slagen voor dit opleidingsonderdeel wanneer het examen is afgelegd én de opdrachten tijdig zijn ingediend.

3e examenperiode (augustus/september)

De evaluatie bestaat uit twee activiteiten:

- Een schriftelijk examen, gesloten boek (16/20). De nadruk wordt daarbij gelegd op toepassingsvragen.
- Individuele opdrachten (4/20).

De student kan enkel slagen voor dit opleidingsonderdeel wanneer het examen is afgelegd én de opdrachten tijdig zijn ingediend.

Examencontract

De evaluatie bestaat uit twee activiteiten:

- Een schriftelijk examen, gesloten boek (16/20). De nadruk wordt daarbij gelegd op toepassingsvragen.
- Individuele opdrachten (4/20).

De student kan enkel slagen voor dit opleidingsonderdeel wanneer het examen is afgelegd én de opdrachten tijdig zijn ingediend.

Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen voor, tijdens en na de les, via e-mail of na afspraak op het bureel (SAN 2.11).

Counseling and coaching

Code: TP1oCouCoo

Groep: /

Studiepunten: 4

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: /

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Jacobs Veerle, Theunis Yoko, Vanmuysen Eveline, Verleyzen Tim, Verniers Karen

Coördinator: Jacobs Veerle

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Counseling and coaching

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op het vak 'Gesprekstechnieken-II'.

Counseling & Coaching wordt voornamelijk als een vaardigheidstraining opgezet, met een theoretisch referentiekader.

De theorie omvat eerst een kritische benadering van de betekenis van counseling en coaching. Vervolgens worden verschillende stappen belicht van **ontwikkelings- en persoonsgericht coachen** en van **specifieke counselingprocessen**. Concreet worden volgende **thema's** uitgewerkt:

- Algemene coaching
- Feedback geven
- Slecht nieuws gesprek
- Motivationale gespreksvoering

De theoretische teksten hierover dienen telkens thuis voorbereid te worden. Dit, door het maken van een korte paper per thema, gebaseerd op enkele vooraf bepaalde vragen rond kennis en inzicht. Bij aanvang van de les wordt hierover kort uitgewisseld.

De focus in de les ligt verder op het inoefenen van de betreffende gespreksvaardigheden. De thema's worden belicht via eigen materiaal en casusmateriaal, specifiek toegespitst op het werkveld.

Ten slotte is er een **tutoraatsproject**. Concreet houdt dit in dat er een **SoVa - namiddag** (Sociale Vaardigheden) georganiseerd wordt waarbij de studenten elk een groepje eerstejaarsstudenten (2 à 3 personen) begeleiden. Dit, onder supervisie van de docenten van GT-I, GT-II en C & C. De basis voor sociale vaardigheden wordt hier gelegd, vnl met als thema's 'non-verbaal gedrag' en 'feedback hanteren'. Hier wordt de rode draad getrokken tussen de 3 opeenvolgende communicatievakken. De studenten maken een paper over de SoVa- namiddag, waarin inzicht en kritische zelfreflectie centraal staan.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel van dit opleidingsonderdeel is dat studenten leren de eerder geleerde basishouding (Ba1TP) en de eerder geleerde gesprekstechnieken (Ba2TP) te integreren en doelgericht toe te passen in professionele gespreksvoering. Het geheel aan gespreksvaardigheden wordt geleerd in algemene counseling & coachinggesprekken en binnen specifieke gespreksmodellen met bijkomende karakteristieken. Voorbeelden hiervan zijn slecht nieuws gesprek, motivationale gespreksvoering.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP2oGesprekst - Gesprekstechnieken 2 (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Tekstenbundel
- Bijkomende informatie op Toledo

Werkvormen

Omschrijving

De lessen worden gegeven in kleinere parallelgroepen.

Er wordt voornamelijk ervaringsgericht gewerkt (gespreksvoering in kleine groepjes tegelijk of vooraan, bespreken audio-visueel materiaal, rollenspelen, kritische reflectie,...). Oefenen staat centraal, theoretisch geënt, zodat er een duidelijk referentiekader is.

De training verloopt thematisch. Thuis maakt de student 4 keer een lesvoorbereidende paper over het betreffende lesthema. Elke paper bestaat uit het beantwoorden van enkele inzichtvragen over de theoretische tekst van het respectievelijke thema (zelfstudie cursus). Aan het begin van de betreffende les wordt hierover kort uitgewisseld, in kleine en ten slotte in grote groep. Het doorgronden van de theorie vormt de basis om op verder te bouwen tijdens de vaardigheidstraining. We verwachten van de student dan ook de verantwoordelijkheid om zich grondig voor te bereiden. De student(e) leert anticiperen op verschillende situaties waarin de rol van counselor / coach wordt opgenomen. Tijdens de lessen stimuleert de docent het opbouwen van een bevorderend affectief klimaat om te oefenen. We integreren de eerder geleerde vaardigheden van het vak 'Gesprekstechnieken-II'.

Ten slotte is er na afronding van elk van de 4 thema's een sessie peer-exercises, waar de studenten samen het geleerde gespreksmodel verder grondig kunnen inoefenen aan de hand van eigen materiaal en/of casusmateriaal dat we ter beschikking stellen. Bij de laatste sessie wordt er geïntegreerd geoefend, onder supervisie van de docent.

Eén namiddag zullen de studenten hun geleerde vaardigheden kunnen oefenen met eerstejaarsstudenten, wat een wederzijds leereffect met zich meebrengt. Deze SoVa-namiddag verloopt onder supervisie van docenten GT-I, GT-II en C & C. Over deze SoVa-namiddag reflecteren de studenten in een SoVa-paper, waarop tijdens de nabespreking in de volgende les teruggeblikt wordt.

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De evaluatie bestaat uit 2 delen:

1) Het **mondelijke examen** staat op **14 van de 20 punten**.

Dit examen bestaat uit twee rollenspelen: een algemeen coachend gesprek en één van de andere gespreksmodellen.

2) De **paper-opdracht** staat op **6 van de 20 punten**.

Deze geïntegreerde paperopdracht ent zich op de 4 lesvoorbereidende papers en de SoVa-paper.

3e examenperiode (augustus/september)

Voor de derde examenperiode geldt dezelfde procedure als voor de eerste examenperiode.

Er wordt geen vrijstelling verleend voor aparte onderdelen van het examen.

De evaluatie bestaat uit 2 delen:

1) Het **mondelijke examen** staat op **14 van de 20 punten**.

Dit examen bestaat uit twee rollenspelen: een algemeen coachend gesprek en één van de andere gespreksmodellen.

2) De **paper-opdracht** staat op **6 van de 20 punten**.

Deze geïntegreerde paperopdracht ent zich op de 4 lesvoorbereidende papers en de SoVa-paper en is gelijkaardig aan de opdracht voor de eerste examenperiode.

Examencontract

De evaluatie bestaat uit 2 delen:

1) Het **mondelijke examen** staat op **14 van de 20 punten**.

Dit examen bestaat uit twee rollenspelen: een algemeen coachend gesprek en één van de andere gespreksmodellen.

2) De **paper-opdracht** staat op **6 van de 20 punten**.

Deze geïntegreerde paperopdracht ent zich op de 4 lesvoorbereidende papers en de SoVa-paper.

Een studiewijzer met richtlijnen kan bekomen worden via de coördinator.

Begeleiding

Er wordt feedback ingebouwd tijdens de contacturen (cfr. rollenspelen, ...). Met bijkomende vragen of bedenkingen kan je terecht tijdens de lessen of via individuele contactname met de lectoren (via mail of op hun bureau).

Scriptie

Code: TP1oScr
 Groep: /
 Studiepunten: 10
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Nee
 Deeltijds: /
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Vanhoomissen Tim
 Coördinator: Vanhoomissen Tim

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Scriptie

Inhoud

Een psychologisch geïntereerd onderwerp wordt door de student, onder begeleiding van een promotor (+ eventueel een extern deskundige als copromotor) grondig uitgewerkt in een schriftelijk werkstuk.

Het gekozen thema wordt vertaald in een concrete en actuele onderzoeksvraag. Die vraag wordt benaderd via een empirisch onderzoek, literatuurstudie of methodologische studie. Het geheel resulteert in een gestructureerd, coherent en verzorgd schriftelijk eindrapport van max. 10000 woorden, opgebouwd volgens de APA-normen. Dit eindrapport krijgt de vorm van een wetenschappelijk artikel waarin een duidelijk antwoord wordt gegeven op de onderzoeksvraag en omvat volgende onderdelen: omslag en titel, abstract, woord vooraf, inhoudsopgave, inleiding, methode, resultaten, discussie, literatuurlijst en eventuele bijlage(n).

Doelstellingen

Beschrijving

Na het volgen van dit opleidingsonderdeel is de student in staat om de relevante theoretische en praktische kennis te integreren en toe te passen op een zelfgekozen thema. De student kan op wetenschappelijk verantwoorde manier een literatuurstudie, methodologische studie of empirische studie opzetten die een nieuwe invalshoek biedt binnen het werkveld en rechtstreeks of onrechtstreeks van nut kan zijn voor het werkveld van de psychologie.

De student kan op een kritische manier de nodige bronnen voor het onderzoek selecteren.

De student is in staat om over het onderzoek te communiceren op een duidelijke en objectieve manier, zowel mondeling als schriftelijk. De student kan kritisch reflecteren over het eigen werk en de beperkingen ervan inzien.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP2oStat - Statistiek 2 (soepel)
- en

3 opleidingsonderdelen te kiezen uit

- IP1oTPCaSeHRM - Capita selecta HRM (soepel)
- IP1oTPCaSeHRM - Contemporary topics in HRM (soepel)
- TP1oArbRecht - Arbeidsrecht (soepel)
- TP1oBBSocProf - Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector (soepel)
- TP1oConsPsy - Consumentenpsychologie (soepel)
- TP1oHumResMan - Human resources management (soepel)
- TP1oMarktOnd - Marktonderzoek (soepel)
- of 3 opleidingsonderdelen te kiezen uit
- IP1oTPForPsy - Forensic psychology (soepel)
- TP1oCapSelKin - Capita selecta - kinderen (soepel)
- TP1oCapSelKin - Capita selecta - kinderen en jongeren (soepel)
- TP1oCapSelVolw - Capita selecta - volwassenen (soepel)
- TP1oGerPsy - Gerontopsychologie (soepel)
- TP1oIntrafamGew - Intrafamiliaal geweld (soepel)
- TP1oIpsig - IPSIG (soepel)
- TP1oKlinNeur - Klinische neuropsychologie (soepel)
- TP1oKronZkt - Chronische aandoeningen (soepel)
- TP1oKronZkt - Chronische ziekten (soepel)

- TP1oPsyTher - Psychotherapie (soepel)
of 3 opleidingsonderdelen te kiezen uit
- TP1oBegGedrProbl - Begeleiding gedragsproblemen (soepel)
- TP1oBegGedrProbl - Behavioural Problems (soepel)
- TP1oLeerstrn - Learning Disorders (soepel)
- TP1oLeerstrn - Leerstoornissen (soepel)
- TP1oOndLLBeg - Onderwijs- en leerlingbegeleiding (soepel)
- TP1oOpvOnd - Opvoedingsondersteuning (soepel)
- TP1oPsypedTech - Psychopedagogische methodieken (soepel)
- TP1oPsypedTech - Psychopedagogische technieken (soepel)
- TP1oSchLoopBeg - Schoolloopbaanbegeleiding (soepel)

Competenties

Voor de realisatie van de scriptie, als 'sluitstuk' van de opleiding, wordt beroep gedaan op de verworvenheden van de twee vorige opleidingsjaren.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Scriptieadvademecum, beschikbaar via Toledo
Scriptieforum op Toledo

Aanbevolen leermiddelen

Howitt, D. & Cramer, D. (2007). Methoden en technieken in de psychologie. Pearson Education Benelux, Amsterdam.
Baarda, D.B., de Goede, M.P.M. & van Dijkum, C.J. (2007). Basisboek Statistiek met SPSS. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Werkvormen

Omschrijving

De student realiseert zelfstandig zijn scriptie en doet voor de structurele en inhoudelijke begeleiding een beroep op de promotor. Algemene begeleiding wordt aangeboden via de scriptieseminaries, waarin algemene richtlijnen omtrent inhoud, structuur en timing worden uiteengezet.

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- Andere: Mondelinge voorstelling en bespreking van het rapport voor een jury + beantwoorden van vragen .

1e examenperiode (januari)

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum op het elektronisch leerplatform. De student wordt via het elektronisch leerplatform op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

2e examenperiode (juni)

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum op het elektronisch leerplatform. De student wordt via het elektronisch leerplatform op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

3e examenperiode (augustus/september)

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum op het elektronisch leerplatform. De student wordt via het elektronisch leerplatform op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

Examencontract

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum. De student wordt via mail op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

Begeleiding

De eindverantwoordelijkheid voor de realisatie van de scriptie berust bij de student.
Toch zorgt het departement voor de nodige ondersteuning en begeleiding.

Alle studenten worden geïnformeerd over en begeleid bij het zoeken naar een scriptiethema.
Zodra het onderwerp is vastgelegd wordt een promotor (+ eventueel een copromotor) aangesteld.
De promotor is de centrale figuur in de begeleiding doorheen alle fasen in het realisatieproces van de scriptie : o.a. onderwerpbakening, inhoudelijke uitwerking, onderzoeksopzet en -realisatie, literatuur, bronnen en redactionele ondersteuning.

Voor vragen naar bijkomende ondersteuning kan men terecht bij de leden van de werkgroep scriptie via Toledo.

Practicum 3 KLP

Code: TP1oPractIIIKLP

Groep: /

Studiepunten: 6

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: /

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: De Kinder Gert, Hilgert Tini, Rysheuvels Sofie, Van Reusel Geert

Coördinator: De Kinder Gert

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum 3 KLP

Inhoud

Deel 1:

De studenten krijgen een uiteenzetting van het model voor probleemidentificatie (De Raedt & Schacht) dat voortbouwt op het model van De Bruyn, en specifiek gebruikt wordt binnen klinische settings.

Nadien is er een uitdieping van de begeleidingsmethodieken (het proces, de technieken, de praktijk), waarmee concreet aan de slag wordt gegaan.

Er wordt afgesloten met een voorbeeld van de korte casusmethode bij een jongen met OCD (Obsessive Compulsive Disorder). Dit voorbeeld dient ter voorbereiding van het groepswerk.

Deel 2:

De studenten werken in groep aan een presentatie met betrekking tot één relevante problematiek. De presentatie is opgebouwd volgens het model voor probleemidentificatie.

Doelstellingen

Beschrijving

Het opleidingsonderdeel 'Practicum III Klinische Psychologie' tracht volgende doelstellingen te realiseren:
Het doel is om de student op een zelfstandig en kritische wijze te leren werken met klinisch materiaal.

Het doel is om te leren beroepsspecifieke informatie eigen te maken, om hypothesen op te stellen, om een onderzoeksstrategie op te stellen en uit te voeren, om gegevens te interpreteren en hierover -zowel mondeling als schriftelijk- te kunnen rapporteren, én om advies te kunnen verlenen omtrent best passende interventies.

Het doel is om een brug te slaan tussen het onderzoek en de praktijk van het klinisch psychologisch werkveld.
Het doel is om te leren teamgericht samen te werken.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oPrKlinPsy - Practicum klinische psychologie (soepel)
- TP1oStage - Stage (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De Kinder, G. , Hilgert, T., Rysheuvels, S., Van Reusel, G. (2009). Practicum III Klinische psychologie - syllabus.

Antwerpen: Lessius - Departement Toegepaste Psychologie. Onuitgegeven cursus.

De Kinder, G. , Hilgert, T., Rysheuvels, S., Van Reusel, G. (2009). Practicum III Klinische psychologie - literatuur - korte casus. Antwerpen: Lessius - Departement Toegepaste Psychologie. Onuitgegeven cursus.

Powerpoint-slides op Toledo.

Eigen lesnota's tijdens practica.

Aanbevolen leermiddelen

Vandereycken, W., Hoogduin, C.A.L., Emmelkamp, P.M.G. (2000). *Handboek psychopathologie deel 1: Basisbegrippen*. Houten/Dieghem: Bohn Stafleu Van Loghum.

Vandereycken, W., Hoogduin, C.A.L., Emmelkamp, P.M.G. (2006). *Handboek psychopathologie deel 2: Klinische praktijk*. Houten/Dieghem: Bohn Stafleu Van Loghum.

Verhulst, F.C., Verheij, F., Ferdinand, R.F. (2003). *Kinder- en jeugdpsychiatrie: Psychopathologie*. Assen: Van Gorcum.

Verhulst, F.C., Verheij, F., Ferdinand, R.F. (2003). *Kinder- en jeugdpsychiatrie: Onderzoek en diagnostiek*. Assen: Van Gorcum.

Verhulst, F.C., Verheij, F., Ferdinand, R.F. (2003). *Kinder- en jeugdpsychiatrie: Behandeling en begeleiding*. Assen: Van Gorcum.

Werkvormen

Omschrijving

Deel 1 van het practicum zal bestaan uit een beperkt theoretisch gedeelte, met het oog op de verdere oefenpractica waar student opdrachten dient in te dienen.

Deel 2 van het practicum zal bestaan uit groepswerk, waarin de studenten begeleid worden door de docent, en waaruit telkens een presentatie met discussie uit voortvloeit.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- presentatie
- permanente evaluatie
- Peerassessment/selfassessment

1e examenperiode (januari)

Het eerste deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een praktijkgericht schriftelijk gesloten boek examen (10/20).

Het tweede deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van permanente evaluatie en omvat de volgende onderdelen: kennistoets (2.5/20), paper gevolgd door presentatie (5/20) en verslaggeving (2.5/20).

De student kan enkel slagen wanneer het examen is afgelegd én de paper met presentatie werd toegelicht en ingediend.

3e examenperiode (augustus/september)

Het eerste deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een praktijkgericht schriftelijk gesloten boek examen (10/20).

Het tweede deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een paper gevolgd door een presentatie.

De student kan enkel slagen wanneer het examen is afgelegd én de paper met presentatie werd toegelicht.

Examencontract

Het eerste deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een praktijkgericht schriftelijk gesloten boek examen (10/20).

Het tweede deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van permanente evaluatie en omvat de volgende onderdelen: kennistoets (2.5/20), paper gevolgd door presentatie (5/20) en verslaggeving (2.5/20).

De student kan enkel slagen wanneer het examen is afgelegd én de paper met presentatie werd toegelicht.

Begeleiding

De studenten kunnen voor vragen bij de docent terecht tijdens de practica, via e-mail of na afspraak op het bureel in de hogeschool:

Gert De Kinder (2.15)

Tini Hilgert (2.15)

Geert Van Reusel (2.16)

Sofie Rysheuvels (2.10)

Stage

Code: TP2oStage
 Groep: /
 Studiepunten: 18
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Nee
 Deeltijds: /
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Opsteyn Carine
 Coördinator: Opsteyn Carine

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Stage

Inhoud

Stageduur

- De student loopt 13 weken stage binnen dezelfde organisatie. Elke student presteert 38u/week met uitzondering van de weken waarin een officiële feestdag valt. Gemaakte overuren mogen gecompenseerd worden binnen een termijn van twee weken. Voor de concrete uurregeling verwijzen we naar de stageleidraad.
- In het kader van de noodwendigheden van de dienst mag een student stage lopen tijdens het weekend en de schoolvakanties.

Inhoud

In elk werkveld wordt de student ingeschakeld in de werking van de organisatie. Dit betekent dat de stagiair deel uitmaakt van een team en mee functioneert in de werking hiervan. Het takenpakket van de stagiair omvat vooral psychodiagnostische taken en/of psychologische begeleiding. De stage omvat eveneens organisatorische taken die eigen zijn aan de uitoefening van het beroep zoals o.a. administratie, research, deelname aan studiedagen. De student maakt een stagewerkboek en een portfolio die na het beëindigen van de stage bij de supervisor worden ingediend.

Doelstellingen

Beschrijving

De stage verenigt de drie doelstellingen van de opleiding:

- specifieke en wetenschappelijk verantwoorde praktijkopleiding
- theoretische scholing
- beroepspersoonlijkheidsvorming

Stage lopen is dus meer dan alleen zicht krijgen op de werkzaamheden van een organisatie. Het is ervaring opdoen, al doende leren en het geleerde toepassen. Al werkend realiseert de student zijn leerdoelen. De student legt relaties tussen theorie en praktijk. Het is een verbreding en verdieping van de deskundigheid. Naast beroepsspecifieke kennis, vaardigheden en attitudes wordt er ook een appel gedaan op basisvaardigheden zoals kunnen samenwerken in een team, creativiteit, flexibele en kritische houding. Het is een oriëntatie op de toekomstige beroepsuitoefening, een integratie in de wereld van de arbeid, in de cultuur van een organisatie. De student toetst zijn geschiktheid voor beroepsuitoefening in het psychologisch werkveld.

De stage in het derde jaar is een **beroepsopleidende** stage.

Onder deskundige begeleiding verwerft de student het niveau van een beginnend beroepsuitoefenaar. De leerdoelen m.b.t. kennis, vaardigheden en attitudes van het tweede jaar komen uiteraard terug in het derde jaar. De ervaringen zijn wel diepgaander. Het toekomstige beroep wordt op een vrij zelfstandige manier uitgeoefend. De student draagt meer verantwoordelijkheid en ontplooit meer initiatieven dan bij de stage in het tweede jaar.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oStage - Stage (streng)
- en

3 opleidingsonderdelen te kiezen uit

- TP1oCouCoa - Counseling and coaching (soepel)
- TP1oPractIIIIO - Practicum 3 (A&O) (soepel)
- TP1oPractIIIIO - Practicum 3 A&O (soepel)
- TP1oPractIIIIO - Practicum III A&O (soepel)
- TP3oPsyDiagAO - Psychodiagnostiek 3 (A&O) (soepel)
- TP3oPsyDiagAO - Psychodiagnostiek 3 A&O (soepel)
- of 3 opleidingsonderdelen te kiezen uit**
- TP1oCouCoa - Counseling and coaching (soepel)
- TP1oPractIIISPP - Practicum 3 (SPP) (soepel)
- TP1oPractIIISPP - Practicum 3 SPP (soepel)
- TP1oPractIIISPP - Practicum III SPP (soepel)
- TP3oPsyDiagSPP - Psychodiagnostiek 3 (SPP) (soepel)
- TP3oPsyDiagSPP - Psychodiagnostiek 3 SPP (soepel)
- of 3 opleidingsonderdelen te kiezen uit**
- TP1oCouCoa - Counseling and coaching (soepel)
- TP1oPractIIIKLP - Practicum 3 (KLP) (soepel)
- TP1oPractIIIKLP - Practicum 3 KLP (soepel)
- TP1oPractIIIKLP - Practicum III KLP (soepel)
- TP3oPsyDiagKLP - Psychodiagnostiek 3 (KLP) (soepel)
- TP3oPsyDiagKLP - Psychodiagnostiek 3 KLP (soepel)

Competenties

/

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- stageleidraad
- evaluatieformulier

Werkvormen

Omschrijving

De stagiair staat centraal in een netwerk van relaties waarbij er begeleiding voorzien wordt door een stagementor op de stageplaats en een stagesupervisor vanuit de hogeschool.

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

De procedure voor de evaluatie bestaat uit een kwalitatieve en een kwantitatieve fase.

De eindbeoordeling is de verantwoordelijkheid van de hogeschool (stagesupervisor geeft punten) en gebeurt op basis van:

- het stageverloop (85%)
- de casuïstiek (10%)
- formele aspecten (5%)

Voor de concrete richtlijnen verwijzen we naar de stageleidraad.

Om te slagen voor de stage moet de student:

- 13 weken stage gepresteerd hebben;
- het stagewerkboek ingediend hebben;
- voldaan hebben aan de criteria betreffende stageverloop.

De student moet 10/20 halen om voor stage geslaagd te zijn, zoals voor elk opleidingsonderdeel.

Als de student niet slaagt, kan hij dit opleidingsonderdeel pas in het volgende academiejaar opnieuw doen.

Het niet-slagen voor stage in het 3de jaar in de professionele bacheloropleiding zal steeds het niet-slagen voor de opleiding tot gevolg hebben.

2e examenperiode (juni)

De procedure voor de evaluatie bestaat uit een kwalitatieve en een kwantitatieve fase.

De eindbeoordeling is de verantwoordelijkheid van de hogeschool (stagesupervisor geeft punten) en gebeurt op basis van:

- het stageverloop (85%)
- de casuïstiek (10%)
- formele aspecten (5%)

Voor de concrete richtlijnen verwijzen we naar de stageleidraad.

Om te slagen voor de stage moet de student:

- 13 weken stage gepresteerd hebben;
- het stagewerkboek ingediend hebben;
- voldaan hebben aan de criteria betreffende stageverloop.

De student moet 10/20 halen om voor stage geslaagd te zijn, zoals voor elk opleidingsonderdeel.

Als de student niet slaagt, kan hij dit opleidingsonderdeel pas in het volgende academiejaar opnieuw doen.

Het niet-slagen voor stage in het 3de jaar in de professionele bacheloropleiding zal steeds het niet-slagen voor de opleiding tot gevolg hebben.

Begeleiding

De stagementor (stageplaats)

- plant in overleg met collega's, met de hogeschool en met de student de stageactiviteiten en neemt de dagelijkse leiding van de stage op zich;
- bereidt de stagiair voor op opdrachten, superviseert en volgt op en verduidelijkt;
- evalueert de werkzaamheden, taak- en attitudegericht; ofwel door onmiddellijke feedback ofwel wekelijks op een afgesproken moment;
- is de persoon bij wie de stagiair terecht kan met vragen;
- heeft oog voor de benodigde kennis, de transfer van de theorie naar de praktijk, de vaardigheden en attitudes;
- kijkt wekelijks de weekagenda na, ondertekent en geeft de nodige aanmerkingen, tips en feedback;
- verstrekt in de evaluatiegesprekken (tussentijdse- en eindevaluatie) informatie aan de stagesupervisor en aan de student over de stagewerkzaamheden en de wijze van uitvoering;
- in voorbereiding op de evaluatiegesprekken vult de mentor het document "evaluatieformulier" in.

De stagesupervisor (Lessius hogeschool)

- geeft aan elke student specifieke informatie over de stageplaats;
- superviseert het stageverloop door opvolging van de reflectieverslagen van de student, d.m.v. het supervisiegesprek in de hogeschool en de tussentijdse- en eindevaluatie;
- begeleidt de student bij zijn reflectie over de stage-ervaringen en bij de explicitering van sterke punten en leerpunten (taak- en persoonsgericht);
- ondersteunt, stuurt bij en treedt indien nodig probleemoplossend op;
- volgt het leerproces in termen van de opleidingsdoelen en werkt als dusdanig mee aan de uitbouw van de persoonlijke en professionele beroepshouding van de student;
- evalueert het leerproces en leidt de evaluatiegesprekken;
- is gedurende de stageperiode bereikbaar in de hogeschool (bijkomende informatie, moeilijkheden, onduidelijkheden,...);
- begeleidt de groepsevaluatie na de stage;
- evalueert het stagewerkboek en de portfolio;
- geeft de uiteindelijke stagebeoordeling.

Capita selecta - kinderen en jongeren

Code: TP1oCapSelKin
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Sleenbus Min
Coördinator: Sleenbus Min

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Capita selecta - kinderen en jongeren

Inhoud

In capita selecta kinderen en jongeren worden 4 thema's theoretisch en praktisch - o.m. a.d.h.v. casuïstiek - uitgewerkt vanuit een ontwikkelingspsychopathologisch perspectief:

- gehechtheid en hechtingsstoornissen
- stemmingsstoornissen (depressie)
- somatoformestoornissen (psychosomatiek)
- (gecompliceerde) rouw

De uitwerking van de 4 capita kent een vast stramien:

- ontstaan en groei van (probleem)gedrag
- relevante definities, diagnostische criteria, differentiaal diagnostiek, risicofactoren en etiologie
- diagnostiek: hoe opsporen
- primaire / secundaire preventie en (protocollaire) behandeling

Doelstellingen

Beschrijving

- * Leren denken en redeneren vanuit een ontwikkelingspsychopathologisch perspectief: begrijpen hoe bepaald gedrag bij een kind / jongere ontstaat en groeit
- * Kennis maken met en inzicht verwerven in theorieën en modellen relevant voor de 4 capita
- * Inzicht verwerven in de (differentiaal) diagnostiek, preventie en behandeling van probleemgedrag (onvelige gehechtheidsgedrag, depressie, psychosomatiek, langdurige rouw)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Competenties

Basiskennis van algemene psychologie, ontwikkelingspsychologie, gedragsneurowetenschappen en klinische psychologie (inclusief practicum II) bevordert het begrijpen en adequaat omgaan met bijzondere (sub)thema's

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- powerpoint slides op leeromgeving, inclusief deze van de gastcolleges
- besproken audiovisueel materiaal, idem
- eigen nota's

- verplichte literatuur (teksten beschikbaar in studeercentrum):

caput 1:

Geenen, G. (2008) Het bevorderen van een (h) echte band met adoptiekinderen: van theorie naar praktijk. *Tijdschrift van de Belgische Kinderarts*, 10, 38-45

Juffer, F.& van Ijzendoorn, M.H. (2008). Adoptie als interventie (2). De opmerkelijke inhaalslag van adoptiekinderen en de plasticiteit van hun ontwikkeling. *Kind en adolescent*, 29, 31 - 49.

Rigter, J. (2006). *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*. Coutinho, 175-204.

caput 2:

Braet, C.(2000). Cognitieve gedragstherapie voor depressieve kinderen, in de Wit,C.,& Braet,C.& Snaterse,T. *Behandeling van depressie bij kinderen en adolescenten*. Swets&Zeitlinger, 39-64.

de Wit, C.,&de Wit-Grouls, H. (2000). Richtlijnen voor diagnostiek en behandeling van depressies bij kinderen en adolescenten, in: Prins, P.& Pameijer, N.K. *Protocolen en richtlijnen in de Jeugdzorg*.Swets&Zeitlinger, 135-155.

Rigter, J. (2006). *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*. Coutinho, 379 - 407

caput 3:

Bouman, N.H. (2003). Somatoforme stoornissen, in Verhulst,F.C. *Kinder- en jeugdpsychiatrie. Onderzoek en diagnostiek*. Van Gorcum, 358 - 365.

Verhulst, F.C. (2006) Somatoforme stoornissen, in Verhulst, F.C. *Leerboek Kinder- en Jeugdpsychiatrie*. Van Gorcum, 182-192

Houdenhove, Van B. (2006) Psychosomatic in de DSM-V. *Tijdschrift voor psychiatrie*, 48, 759-761

Houdenhove, Van B. (2001) Chronisch onverklaarde klachten en syndromen. *Psychopraxis*, 3, 233-236

caput 4:

Dillen, L. (2007) Kinderen in rouw. Rouwsluiers ontsluit? *Tijdschrift Klinische Psychologie*,12, 1-27

Boelen, P.A. (2007) *Cognitieve gedragstherapie voor gecompliceerde rouw*, in Maes, J., *Leven met gemis: Een handboek over rouw, rouwbegeleiding en rouwtherapie* (pp 100-111)

Maes, J. (2007) *Een nieuwe benadering van gecompliceerde rouw*, in Maes, J., *Leven met gemis: Een handboek over rouw, rouwbegeleiding en rouwtherapie* (pp. 149-162)

Aanbevolen leermiddelen

Per thema wordt op de slides extra literatuur als aanbevolen leermiddel vermeld.

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcollege waarin de theoretische inzichten en modellen worden besproken.

Interactieve werkvormen ondersteunen het leerproces: studenten worden uitdrukkelijk uitgenodigd zelfstandig of in groep mee te denken rond theoretische stellingen, open vraagstellingen, discussiepunten, casuïstiek, praktisch oefenmateriaal ...

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen: gesloten boek

Open vragen met begrensde antwoordruimte: kennis-, inzicht- en toepassingsvragen

2e examenperiode (juni)

/

3e examenperiode (augustus/september)

idem eerste examenperiode

Examencontract

Een schriftelijk examen - gesloten boekstelsysteem - bestaat uit open vragen te beantwoorden in een begrensde antwoordruimte. De open vragen betreffen zowel kennis-, inzicht- als toepassingsvragen.

Het doel van het examen is theoretische kennis, inzichten en toepassingsmogelijkheden evalueren.

Opmerking: de slides per caput dienen gevraagd aan de docente.

Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen ter verduidelijking tijdens en na de colleges
Docente is bereikbaar via e-mail (min.sleebus@lessius.eu) en op bureel San. 2.16 na afspraak

Capita selecta - volwassenen

Code: TP1oCapSelVolw
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Van Reusel Geert
 Coördinator: Van Reusel Geert

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Capita selecta - volwassenen

Inhoud

In dit keuzevak worden 3 thema's uit het klinisch-psychologisch werkveld uitgediept m.n. verslaving -en verslavingszorg, psychose - en psychosezorg en suïcide en agressie binnen de hulpverlening.

- Het hoofdstuk **verslaving en verslavingszorg** bevat o.a. volgende delen: drugproblemen: complexiteit en diversiteit, beschrijving van middelenmisbruik en -afhankelijkheid, productinformatie, de drugwetgeving, verslaving als hersenziekte, psychologie van de verslaving, diagnostiek bij middelenmisbruik, klinische interventies, organisatie van de verslavingszorg, algemeen kader voor drugpreventie.
- Het hoofdstuk **psychose- en psychosezorg** bestaat uit: het beloop van een psychose, aspecten van de psychotische belevenissen, indeling van soorten psychose met uitdieping van schizofrene psychose, diagnostiek bij psychose, behandeling van schizofrenie: rol van medicatie en psycho-educatie a.d.h.v.de balkmetafoor, voorstelling en bespreking van het Patiënten Emancipatie Programma voor Schizofrenie (PEPS)
- Het hoofdstuk over **suïcide en agressie** handelt o.a. over: algemene situering, de neurobiologie van suïcidaal gedrag, misvattingen over suïcide, diagnostiek van suïcide, vormen van agressie in het algemeen, kenmerken van agressie bij verschillende soorten klinische beelden, hoe omgaan met agressie binnen de hulpverleningscontext.

Doelstellingen

Beschrijving

Met deze cursus wordt beoogd dat de cursist zich de huidige theoretische inzichten m.b.t. de 3 deelthema's eigen maakt en deze kan vertalen naar de praktijk van de psychosociale hulpverlener. In concreto: gebruik maken van de juiste terminologie, inzicht verwerven in (differentiaal) diagnostiek, gericht kunnen verwijzen naar specifieke hulpverleningsinstanties en kennis hebben van hun werking, inzicht verwerven in de klinische interventiemethoden en zelfstandig kunnen reflecteren over probleemsituaties als beginnende hulpverlener.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Competenties

Basiskennis van algemene psychologie, ontwikkelingspsychologie, gedragsneurowetenschappen en klinische psychologie + practicum klinische psychologie wordt verondersteld aanwezig te zijn om goed te kunnen aansluiten bij de besproken materie.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Vandereljcken W. et al. Handboek psychopathologie: deel 1.- Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2004.-3de druk .- hoofdstuk 3 (vanaf p.97) en hoofdstuk 4 (vanaf p.127)
- **Slides op Toledo aangevuld met eigen nota's** (=kernleerstof).
- FOD Binnenlandse zaken,Vast Secretariaat voor Preventiebeleid.(2006) Drugs&Druggebruik [Brochure]. Brussel: FOD (=facultatief).
- **Inhoud gastcollege(s)**

- Sanofi-aventis (2005). *PEPS: Patiënten Emancipatie Programma voor Schizofrenie* [Werkmap] Het Misverstand vzw (= wordt gratis verstrekt in de loop van de collegereeks)

Werkvormen

Omschrijving

Het hoorcollege verloopt interactief.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen dat bestaat uit twee delen: meerkeuzevragen (50%) en open vragen (50%). De examenvragen hebben als doel zowel de theoretische kennis als inzichten te evalueren.

3e examenperiode (augustus/september)

idem cfr. eerste examenperiode

Examencontract

Het examen bestaat uit meerkeuzevragen en open vragen. Aan de hand van deze twee soorten vragen worden de verworven kennis, inzichten en verbandlegging getoetst. Ook praktijkgerichte opgaven (type casus) worden opgenomen in het examen.

Begeleiding

De docent is bereikbaar via email (geert.vanreusel@lessius.eu) of (bij voorkeur) na afspraak op zijn kantoor (san 2.16) voor bijkomende informatie of coaching (intern tel. 369).

Chronische aandoeningen

Code: TP1oKronZkt

Groep: /

Studiepunten: 3

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: /

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Van Horenbeeck Daniëlle, Verwerft Els

Coördinator: Van Horenbeeck Daniëlle

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Chronische aandoeningen

Inhoud

In het opleidingsonderdeel 'chronische aandoeningen' worden een aantal medische problematieken en chronische aandoeningen belicht vanuit een biopsychosociaal model en gesitueerd binnen een multidisciplinaire benadering.

- epilepsie
- oncologie
- palliatieve hulpverlening en euthanasie
- chronische pijn
- N.A.H. : CVA en schedeltrauma

Doelstellingen

Beschrijving

- * Kunnen hanteren van het biopsychosociaal model ten aanzien van ziekte, ziektegedrag en gezondheidsgedrag.
- * theoretische basiskennis verwerven van een aantal veel voorkomende chronische aandoeningen waaronder epilepsie, kanker, chronische pijn, N.A.H.
- * Kunnen toepassen van theoretische concepten en modellen op de besproken chronische aandoeningen
- * inzicht verwerven in de basisbegrippen uit de psychologie en hun relevantie voor de problematiek en de begeleiding van chronische aandoeningen.
- * inzicht verwerven in de multidisciplinaire diagnostiek en begeleiding bij chronische aandoeningen.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De cursus, aangevuld met notities tijdens de les.
De PowerPointpresentaties zijn terug te vinden op Toledo.

Aanbevolen leermiddelen

In de cursus worden de gehanteerde werken en interessante websites vermeld die bijkomend kunnen geraadpleegd worden.

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcollege waarin de theoretische concepten worden aangereikt.
Interactieve werkvormen zoals onderwijsleergesprekken, casusbesprekingen en oefeningen kunnen het leerproces ondersteunen.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

gesloten boekexamen
zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen)

3e examenperiode (augustus/september)

zie eerste examenperiode

Examencontract

gesloten boekexamen
zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen)

Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen ter verduidelijking, tijdens en na de colleges.

bereikbaarheid

- Danielle Van Horenbeeck : bureel SAN.1.12.
- Els Verwerft : els.verwerft@lessius.eu

Psychotherapie

Code: TP1oPsyTher
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Deprez Annelies, Peeters Silke
 Coördinator: Deprez Annelies

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Psychotherapie

Inhoud

Dit vak wil je als toekomstige Bachelor in de Toegepaste Psychologie zicht bieden op de verschillende therapierichtingen binnen de psychotherapie. Deze richtingen worden kritisch besproken en er wordt stil gestaan bij de volgende vragen: (hoe goed) werkt psychotherapie? Wat is het verschil tussen psychotherapie en counseling? Waarom heeft psychotherapie al of niet effect? Wanneer is psychotherapie zinvol? Hoe cliënten informeren over de verschillende therapierichtingen?

Inhoud:

1. Inleidend hoofdstuk:

algemene kenmerken en ingrediënten van psychotherapeutische methoden, haar wetenschappelijke status en haar voorgeschiedenis

2. Uitdieping van de verschillende hoofdstromingen:

- de psycho-analytische en psychodynamische therapieën
- de cliëntgerichte therapie
- de gedragstherapie
- de systeemtherapie

Deze hoofdstromingen worden geïllustreerd vanuit verschillende werksettings (bijv. residentiële behandelsetting vs. ambulante begeleiding). Verder worden binnen deze hoofdstromingen, recente evoluties (bijv. mindfulness-based cognitive therapie, oplossingsgerichte therapie,..) of nieuwe toepassingen (bijv. EMDR bij chronische pijnklachten) besproken. Tenslotte wordt er gepoogd om verschillende doelgroepen (kinderen, adolescenten en volwassenen) en verschillende therapievormen (individuele, partnerrelatie- en groepstherapie) aan bod te laten komen.

Om deze therapiestromingen te illustreren wordt er gebruik gemaakt van videomateriaal en verzorgen een aantal gastsprekers uit de praktijk een college.

3. Hoe het effect van therapie/counseling nagaan? - werkzame factoren - indicatiestelling - gevaren van psychotherapie en kwaliteitsbewaking.

Doelstellingen

Beschrijving

- de student heeft een overzicht van de verschillende hoofdstromingen binnen de psychotherapie, en kan deze kennis toepassen, rekening houdend met een specifieke situatie van een persoon; zodat deze persoon adequaat kan doorverwezen worden.
- de student kan kritisch reflecteren over de verschillende psychotherapievormen en -stromingen
- de student heeft zicht op de indicatiestelling voor psychotherapie
- de student kent de rol van de Bachelor Toegepaste Psychologie binnen het psychotherapie- en counseling-veld

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Competenties

- de student kent de diverse psychopathologieën en is vertrouwd met het opstellen van hypothesen in verband met de vraag of het probleem. Het opleidingsonderdeel Psychotherapie bouwt hierop verder wanneer er specifieke indicatiestellingen overlopen worden voor gespreksbegeleiding en bij praktijkillustraties.
- de student kan een intakegesprek voeren, om zo tot een hulpvraag te komen. Binnen het opleidingsonderdeel Psychotherapie wordt vervolgens de link gelegd tussen de info vanuit de intake en de hulpvraag enerzijds en de geschikte therapievorm(en) anderzijds
- de student beheerst de basiscyclus van de psychologische diagnostiek (o.a. testafname, - verwerking en -interpretatie).
- de student kan reeds kritisch reflecteren over zijn eigen handelen en keuzes tijdens de anamnese fase

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Handboek :
- Vandereycken, W. & van Deth, R. (2003). *Psychotherapie: van theorie tot praktijk*. Houten/Antwerpen: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Slides op Toledo
- Videofragmenten op Toledo

Aanbevolen leermiddelen

Eigen nota's

Werkvormen

Omschrijving

Het hoorcollege wordt waar mogelijk interactief en praktijkgericht aangepakt. Zo wordt er gewerkt met praktijkcases, richtvragen, discussies na het bekijken van videofragmenten en gastcolleges.

Evaluatie

Types

- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Het mondeling gesloten boek examen met voorbereidingstijd bestaat uit een aantal *korte kennisvragen* om je basiskennis van de leerstof te toetsen (1/3de van de punten). Er worden eveneens *inzichtsvragen* opgenomen, die peilen naar je inzicht in de verbanden tussen de verschillende onderdelen van de leerstof. Verder wordt er ook een *toepassingsvraag* gesteld (inzichts- en toepassingsvragen = 1/3de van de punten) aan de hand van een casus of een besproken videofragment en een *kritische reflectievraag* (1/3de van de punten) waarin je je eigen standpunt onderbouwt met argumenten gebaseerd op de leerstof.

3e examenperiode (augustus/september)

Het mondeling gesloten boek examen met voorbereidingstijd bestaat uit een aantal *korte kennisvragen* om je basiskennis van de leerstof te toetsen (1/3de van de punten). Er worden eveneens *inzichtsvragen* opgenomen, die peilen naar je inzicht in de verbanden tussen de verschillende onderdelen van de leerstof. Verder wordt er ook een *toepassingsvraag* gesteld (inzichts- en toepassingsvragen = 1/3de van de punten) aan de hand van een casus of een besproken videofragment en een *kritische reflectievraag* (1/3de van de punten) waarin je je eigen standpunt onderbouwt met argumenten gebaseerd op de leerstof.

Examencontract

Het mondeling gesloten boek examen met voorbereidingstijd bestaat uit een aantal *korte kennisvragen* om je basiskennis van de leerstof te toetsen (1/3de van de punten). Er worden eveneens *inzichtsvragen* opgenomen, die peilen naar je inzicht in de verbanden tussen de verschillende onderdelen van de leerstof. Verder wordt er ook een *toepassingsvraag* gesteld (inzichts- en toepassingsvragen = 1/3de van de punten) aan de hand van een casus of een besproken videofragment en een *kritische reflectievraag* (1/3de van de punten) waarin je je eigen standpunt onderbouwt met argumenten gebaseerd op de leerstof.

Aanvullend bij de leerstof van het handboek horen ook videofragmenten. Gelieve contact op te nemen met de docent, zodat je deze fragmenten kan uitlenen.

Begeleiding

Tijdens de hoorcolleges of via mail kan je terecht met je vragen over het vak.
Annelies Deprez

bureau: SAN 3.10 (afwezig op woensdag)
annelies.deprez@lessius.eu

IPSIG

Code: TP1oIpsig
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Deprez Annelies, Sleebus Min, Van Reusel Geert, Verleyzen Tim
 Coördinator: Sleebus Min

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- IPSIG

Inhoud

De module 'Interprofessionele samenwerking in de gezondheidszorg (IPSIG)' wordt ingericht voor studenten van de Faculteit Geneeskunde van de Universiteit Antwerpen, de departementen gezondheidszorg en sociale agogiek van de Hogeschool Antwerpen, de departementen gezondheidszorg en sociale agogisch werk van de Karel de Grote-Hogeschool, het departement voedings- en dieetkunde van de Plantijn-Hogeschool en de departementen psychologie en logopedie van de Lessius Hogeschool.

Deze module duurt één week en loopt van 1 t.e.m. 5 maart 2010.

De problematiek van patiënten wordt steeds complexer, waardoor meer verschillende zorgbeoefenaars bij dezelfde patiënt betrokken zijn. Verschillende beroepsgroepen hebben vaak uiteenlopende inzichten en belangen, onder meer bij ethische vragen, waardoor gezamenlijk overleg met de te nemen beslissingen noodzakelijk wordt. Teamwork is niet alleen een noodzaak geworden, maar het vormt ook een veelal aantrekkelijke uitdaging: hoe realiseren we met elkaar en voor elkaar, en vooral voor de patiënten die aan onze zorgen toevertrouwd worden, de inhoudelijke en menselijke meerwaarde die een groep kan creëren?

In deze module leert de student interprofessioneel samen te werken, de patiënt centraal te stellen in de hulpverlening, en zo de continuïteit en kwaliteit van de zorg te optimaliseren.

Doelstellingen

Beschrijving

De competenties die een lid van een 'interprofessioneel team' dient te bereiken, werden opgesteld aan de hand van de basiscompetenties voor de gezondheidswerker, zoals geformuleerd in het CanMeds 2005 project.

Hieronder volgden de competenties voor een lid van een interprofessioneel team. Ze vormen het kader voor de leerdoelen en het programma van de IPSIG-moduleweek.

EXPERT

De expert (h)erkent diverse beroepsspecifieke bevoegdheden binnen een interprofessioneel team.

- is zich bewust van de eigen grenzen op het gebied van professionele expertise,
- kan de rol en verantwoordelijkheden van de eigen en de andere disciplines observeren, beschrijven en erkennen,
- kan in overleg de bevoegdheidsgrenzen van elke discipline bepalen en kan functioneren binnen deze bevoegdheidsgrenzen met respect voor de autonomie van de andere professionelen,
- stelt zich hierbij als lerende op met het oog op het verbeteren / verbreden van de eigen expertise (zie ook "Levenslang leren").

COMMUNICATOR

De communicator communiceert en overlegt binnen een interprofessioneel team,

- levert relevante informatie op een begrijpbare wijze aan andere professionals zodat de deelname en de discussie in de besluitvorming bevorderd wordt,
- werkt door een open communicatiestijl mee aan het ontwikkelen van een opbouwend samenwerkingsverband,
- wil deze attitude toepassen in communicatie met het cliëntsysteem
- ziet het cliëntsysteem als een actieve deelnemer in het interprofessioneel besluitvormingsproces.

TEAMSPELER

De teamspeler neemt deel aan en draagt verantwoordelijkheid in het team,

- communiceert in het samenwerken doeltreffend met de leden van een interprofessioneel team,
- participeert actief en effectief met de anderen binnen het team, kan feedback geven en neemt verantwoordelijkheid op in het team,
- kan omgaan met conflicten en erkent hierbij het eigen aandeel.

MANAGER**De manager zorgt dat het team efficiënt en effectief werkt,**

- formuleert realistische doelen en hanteert een doeltreffend middelenmanagement,
- ontwikkelt vaardigheden voor doeltreffend tijdsmanagement en zelfevaluatie,
- is in staat om te coördineren,
- werkt taak- en procesgericht (participerend leiderschap).

BELANGENBEHARTIGER**De belangenbehartiger komt binnen een interprofessioneel team op gepaste wijze op voor de belangen van het cliëntstelsel,**

- herkent de situatie waarbij belangenbehartiging voor het cliëntstelsel noodzakelijk is en handelt gepast,
- komt binnen een interprofessioneel team op voor de belangen van het cliëntstelsel,
- ijvert voor interprofessioneel samenwerken ten voordele van het cliëntstelsel.

LEVENSLANG LERENDE**De levenslang lerende verwert de nodige kennis en competenties om professionele taken en interprofessionele samenwerking in een snel veranderende samenleving beter aan te kunnen,**

- ontwikkelt zijn eigen deskundigheid door het raadplegen van wetenschappelijke literatuur, door bijscholingen enz. en kan dit implementeren in zijn leerstrategie. Deze attitude wordt overgebracht in het team,
- is in staat om het eigen gedrag binnen interdisciplinaire samenwerkingverbanden te bevragen (analyseren op gedrag, op doelen, op weten (visies), gevoelens, waarden en achtergronden), om te komen tot (nieuwe) inzichten en zo effectief stappen te zetten om dit functioneren te verbeteren,
- zorgt ervoor dat continu verbeteren, herkaderen en transformeren aan de orde zijn.

PROFESSIONAL**De professional vertoont professioneel gedrag gericht op het verbeteren van het interprofessioneel samenwerken,**

- is steeds bereid tot het ontwikkelen van constructieve en coöperatieve relaties met de betrokken inter- en intra-professionele collega's i.f.v. de zorg voor het cliëntstelsel,
- is bereid en in staat om persoonlijke motieven en/of doelstellingen van de eigen beroepsgroep ondergeschikt te maken aan het streven naar de optimalisering van de zorg voor het cliëntstelsel.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Competenties

- De student(e) heeft kennis van de echelonnering en de verschillende terreinen /sectoren van de gezondheidszorg.
- De student(e) kent al gedeeltelijk de context en bevoegdheden van de eigen discipline en de specifieke bijdrage tot de behandeling van de zorgvrager.
- De student(e) heeft via stage al kennis gemaakt met de verschillende disciplines werkzaam in de gezondheidszorg en heeft al enigszins een beeld van ieders bijdrage tot de behandeling van de zorgvrager.
- De student is op de hoogte van de theoretische achtergronden met betrekking tot gezondheids-/patiëntenvoorlichting en -opvoeding.
- De student(e) heeft via stage al enige ervaring in het opbouwen van een therapeutische relatie met de zorgvrager en het geven van gepaste informatie aan het cliëntstelsel.
- De student(e) kent de theoretische achtergronden met betrekking tot communicatieve en relationele vaardigheden. De student(e) bezit basiskennis van groepsdynamica.
- De student(e) bezit basiskennis van groepsoverleg (vergadertechnieken).
- De student(e) bezit de nodige communicatiebereidheid.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Handboek ' Tsakitidis G, Van Royen P. Leren Interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg' Standaard Uitgeverij, Antwerpen 2008. ISBN 978 90 341 9244 8

Werkboek met informatie over de organisatie van de module en de elementen van de portfolio

Werkvormen

Omschrijving

Studenten worden ingedeeld in leergroepen van 12, uit de verschillende afstudeerrichtingen. Elke leergroep wordt door een tutor begeleid die specifiek voor deze module werd opgeleid. De taak van de tutor bestaat hoofdzakelijk uit het inleiden van de taken en het observeren van de individuele leerprocessen. De gebruikte onderwijsvormen zijn : hoorcolleges, zelfstudie, groepswork, reflectie en feedback. De studenten leren effectief en efficiënt te overleggen rond concrete casussen en interdisciplinaire zorgsituaties. De module wordt afgesloten met een plenaire sessie en discussie waarbij de leer- en aandachtspunten van studenten geconfronteerd worden met de praktijkervaring van enkele deskundigen.

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie
- Andere: zelfevaluatie en peerevaluatie

2e examenperiode (juni)

De studenten worden gedurende de moduleweek permanent beoordeeld door de tutor. Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van peerassessment.

Op het einde van de moduleweek leveren de studenten een portfolio in. Voor studenten die niet aanwezig konden zijn op de IPSIGmodule wordt een uitgebreide vervangopdracht voorzien waarin de diverse aspecten van interprofessioneel samenwerken kritisch worden benaderd en getoetst aan de eigen ervaringen.

3e examenperiode (augustus/september)

paper waarin de diverse aspecten van interprofessioneel samenwerken kritisch worden benaderd en getoetst aan de eigen ervaringen.

Examencontract

paper waarin de diverse aspecten van interprofessioneel samenwerken kritisch worden benaderd en getoetst aan de eigen ervaringen.

Begeleiding

voor de deelnemende studenten 3BaTP : Danielle Van Horenbeeck

Klinische neuropsychologie

Code: TP1oKlinNeur
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Verwerft Els
Coördinator: Verwerft Els

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Klinische neuropsychologie

Inhoud

In de neuropsychologie wil men nagaan hoe de hersenen betrokken zijn bij het tot stand komen van belangrijke psychische gedragsfuncties. De vraag die in de klinische neuropsychologie centraal staat, is of het verminderd functioneren, of het verander(en)de gedrag te wijten is aan hersendisfunctie met weerslag op gedragsmatig en cognitief vlak, dan wel aan andere factoren (of aan beide).

Bij wijze van inleiding wordt het vakgebied algemeen toegelicht, afgegrensd tegenover verwante disciplines, en tevens kort in historisch perspectief geplaatst.

Er wordt in de verdere hoofdstukken meer specifiek ingegaan op een aantal cognitieve functies waarvan een verband aanvaard wordt met de onderliggende complexe werking van onze hersenen, zoals: taal, ruimtecognitie, geheugen, aandacht, planning, probleemoplossend vermogen en impulscontrole. Tegelijkertijd wordt toegelicht hoe een stoornis in hersensystemen implicaties kan hebben op gedragsvlak en resulteren in specifieke disfuncties zoals: taalstoornissen (afasie), problemen met het uitvoeren van aangeleerde handelingen (apraxie), waarnemingsstoornissen (agnosie), geheugendeficiënten (amnesie), concentratiestoornissen en neglect, persoonlijkheidsveranderingen zoals problemen met emotionele en met uitvoerende controle van het gedrag (executieve functies).

In de klinische neuropsychologie wordt uitgebreid gebruik gemaakt van psychometrisch onderzoek en degelijke observatie om voorzichtige uitspraken te doen over cognitieve, gedragsmatige en emotionele gevolgen van hersendisfuncties. Bij wijze van introductie in de neuropsychologische diagnostiek worden enkele tests kort overlopen en er wordt aan de studenten een beknopte, eenvoudige testopdracht meegegeven.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel van dit opleidingsonderdeel richt zich vooral op het eigen maken van de theoretische basiskennis van de klinische neuropsychologie, welke onontbeerlijk is als achtergrond voor de complexe praktijksector van dit vakgebied. Tevens wordt een degelijke basishouding beoogd met betrekking tot klinische observatie en het kunnen toepassen en hanteren van neuropsychologische testinstrumenten, waarvan er enkele aan bod komen bij wijze van introductie. Immers het herkennen, situeren en zo mogelijk objectiveren van zowel intacte als van gestoorde gedrags- en cognitieve mogelijkheden en hun relatie tot aard, plaats en omvang van hersendisfuncties, is een belangrijke vraagstelling aan de neuropsycholoog en gaat begeleiding en behandeling hiervan vooraf.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Competenties

Voorkennis van gedragsneurowetenschappelijke kennis en inzichten is nuttig
Psychodiagnostische basiskennis wordt verondersteld

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- handboek : Deelman, B., *Klinische Neuropsychologie*, Boom, Amsterdam, 2004
- PowerPoint presentaties op de leeromgeving
- persoonlijke lesnotities
- assignmentinformatie op de leeromgeving (testkoffer is via uitleendienst na afspraak beschikbaar)

Aanbevolen leermiddelen

Een literatuurlijst is opgenomen in het handboek en kan ter gelegenheid van de hoorcolleges zo nodig verder worden aangevuld

Werkvormen

Omschrijving

Voor de praktische opdracht worden enkele -frequent gehanteerde- klinisch neuropsychologische tests kort besproken tijdens de eerste lesbeurten. De studenten dienen afname ervan, verbetering, uitwerking en observaties verder zelf in te oefenen (assignmentinformatie is ook opgenomen op Toledo). Ter gelegenheid van de lessen kan men steeds individueel terecht voor eventuele vragen of verduidelijking rond afname of uitwerking van de testgegevens.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Het schriftelijk examen (gesloten boek) omvat 2 delen :

- enkele vraagstellingen welke naar kennis en inzicht peilen van de te kennen theoretische leerstof. *Puntentotaal: 16*
- voor de evaluatie van de praktische testopdracht worden op het schriftelijk examen ruwe testgegevens van een casus verstrekt, evenals normtabellen en indien nodig ook instructies voor verbetering van de Rey Complexe Figuurtest. De student moet verbetering van de diverse tests en omzetting van ruwe testcores in normgegevens kunnen uitwerken (er wordt geen klinisch neuropsychologische interpretatie van de testresultaten gevraagd). Het gebruik van een eenvoudig rekenmachine is toegestaan. *Puntentotaal: 4*

3e examenperiode (augustus/september)

Net zoals in de tweede examenperiode omvat het schriftelijk examen (gesloten boek) 2 delen :

- enkele vraagstellingen welke naar kennis en inzicht peilen van de te kennen theoretische leerstof. *Puntentotaal: 16*
- voor de evaluatie van de praktische testopdracht worden op het schriftelijk examen ruwe testgegevens van een casus verstrekt, evenals normtabellen en indien nodig ook instructies voor verbetering van de Rey Complexe Figuurtest. De student moet verbetering van de diverse tests en omzetting van ruwe testcores in normgegevens kunnen uitwerken (er wordt geen klinisch neuropsychologische interpretatie van de testresultaten gevraagd). Het gebruik van een eenvoudig rekenmachine is toegestaan. *Puntentotaal: 4*

Examencontract

Idem 1e en 3e examenperiode

Met betrekking tot de praktische testopdracht kan men via de docent een studiewijzer bekomen met de opdrachtomschrijving, de verdere specificatie ervan en de mogelijkheid tot ontlener van het nodige testmateriaal via de testotheek/bibliotheek.

Begeleiding

Tijdens de colleges of via e-mail is er gelegenheid tot vraagstelling, verduidelijking, of afspraak

Intrafamiliaal geweld

Code: TP1oIntrafamGew
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Hilgert Tini
Coördinator: Hilgert Tini

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Intrafamiliaal geweld

Inhoud

In België is één op tien kinderen en/of vrouwen slachtoffer van een vorm van mishandeling. In vele gevallen vindt het geweld plaats binnen de familie. Het is dan ook belangrijk om als toekomstige hulpverlener de signalen en kenmerken van mishandeling te (her)kennen én te weten welke stappen je kan ondernemen om in te grijpen. De cursus bestaat uit 4 hoofdstuken:

Hoofdstuk 1 handelt over kindermishandeling. In dit deel komen alle aspecten van deze complexe problematiek aan bod: definiëring en verschillende vormen van kindermishandeling, theorieën rond het ontstaan van kindermishandeling, gevolgen op korte en lange termijn, en verschillende aspecten van preventie en hulpverlening. Er is ook aandacht voor recente onderzoeken en ontwikkelingen binnen dit domein, bv. de neurobiologische gevolgen van kindermishandeling.

Hoofdstuk 2 behandelt een andere vorm van gezinsgeweld, namelijk oudermishandeling. Er wordt getracht om een zo duidelijk mogelijk beeld te geven van wat oudermishandeling precies is, hoe het kan vastgesteld worden en wat er aan kan gedaan worden.

Hoofdstuk 3 gaat over partnergeweld, met aandacht voor de verschillende vormen van partnergeweld, het ontstaan ervan, en de hulpverlening aan slachtoffers en koppels. Specifieke technieken om het geweld een halt toe te roepen komen aan bod, zoals de time-out-methode. Ook de problematiek van kinderen die getuige zijn van geweld tussen hun ouders, krijgt in dit hoofdstuk aandacht. Tenslotte wordt stalking als specifieke vorm van partnergeweld besproken.

In hoofdstuk 4 tenslotte bespreken we aan de hand van een tekst het fenomeen van geweld tussen broers en zussen, ook wel siblinggeweld genoemd.

Regelmatig zullen casussen en videofragmenten de theorie illustreren en studenten de kans bieden om zelf kritisch te reflecteren en oplossingen te zoeken.

Doelstellingen

Beschrijving

- Kennis van / inzicht in de verschillende vormen van intrafamiliaal geweld
- Gebruikte termen begrijpen en kunnen verklaren
- Inzicht in de mogelijke oorzaken, verklaringsmodellen en gevolgen van intrafamiliaal geweld
- Mogelijke risicosituaties kunnen analyseren en onderzoeken, rekening houdend met beïnvloedende factoren
- Weten welke stappen kunnen ondernomen worden bij het opvangen van signalen van intrafamiliaal geweld, rekening houdend met deontologische aspecten
- Kritisch kunnen redeneren m.b.t. gevalsstudies van intrafamiliaal geweld
- De principes van verschillende behandelings- en interventievormen kennen

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Hilgert, T. (2009). Intrafamiliaal geweld. Niet gepubliceerde cursus, Lessius Hogeschool, Antwerpen, Departement Toegepaste Psychologie.

PowerPoint-presentaties op Toledo

Eigen nota's

Aanbevolen leermiddelen

In de cursus zal een literatuurlijst worden opgenomen met aanbevolen boeken en tijdschriftartikels

Werkvormen

Omschrijving

Een deel van de colleges zal theoretisch worden ingevuld, maar er wordt eveneens tijd gemaakt om te werken rond concrete casussen en getuigenissen op video.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk gesloten boek examen
Kennisvragen, inzichtsvragen, toepassingsvragen

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk gesloten boek examen
Kennisvragen, inzichtsvragen, toepassingsvragen

Examencontract

Schriftelijk gesloten boek examen
Kennisvragen, inzichtsvragen, toepassingsvragen
Leerstof: cursus en powerpoint-presentaties.
Meer informatie kan bekomen worden bij de docent van dit opleidingsonderdeel.

Begeleiding

Hilgert Tini
Bureel SAN 2.15
tini.hilgert@lessius.eu

Gerontopsychologie

Code: TP1oGerPsy
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Vanderveken Hilde, Verwerft Els
Coördinator: Vanderveken Hilde

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Gerontopsychologie

Inhoud

In een eerste hoofdstuk komen de psychologische aspecten binnen het normaal verouderingsproces aan bod. Hierbij wordt o.a. aandacht besteed aan ontwikkelingstaken en welbevinden op oudere leeftijd.

De eerstvolgende hoofdstukken belichten mild cognitive impairment versus dementie, en vervolgens alzheimerdementie, Lewy body dementie, vasculair bepaalde en frontotemporale dementiegroep. Niet alleen de specifieke persoonlijkheids- en cognitieve stoornissen worden hierbij beoogd, maar tevens een ruimere achtergrondkennis met inbegrip van pathogenese, klinische kenmerken, evolutie en recente visie op behandelingsmogelijkheden.

In een volgend deel ligt de nadruk meer op psychopathologie binnen de gerontologie. Hierin wordt gefocust op depressie, persoonlijkheidsstoornissen, rouw en probleemgedrag bij gevorderde dementie.

In het laatste deel wordt een model voor psychosociale hulpverlening belicht. De verdere hoofdstukken bieden een overzicht van mogelijke interventies. Er zal o.a. ingegaan worden op interventies bij gedragsproblemen, reminiscentie, realiteitsoriëntatietraining, validation en geïntegreerde belevingsgerichte zorg.

In een laatste hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de familiale context van de bejaarde.

Doorheen de verschillende hoofdstukken wordt ingegaan op de toepassing van psychodiagnostiek bij deze populatie en zullen frequent gehanteerde diagnostische instrumenten belicht worden.

Doelstellingen

Beschrijving

- Inzicht verwerven in beeldvorming over ouderen, het integraal ontwikkelingsmodel toegepast op ouderen, ontwikkelingstaken en welbevinden op oudere leeftijd.
- Kennis en inzicht van psychopathologie bij ouderen met name depressie, persoonlijkheidsstoornissen, rouw en gedragsproblemen bij gevorderde dementie. Inzicht in diagnostische instrumenten voor deze probleemgebieden.
- Inzicht in cognitieve achteruitgang geassocieerd aan normaal verouderen versus pathologisch verouderen.
- Kennis van de diagnostische differentiaties tussen diverse dementiesyndromen.
- Aandacht en belangstelling aanwakkeren voor de voortdurende evolutie en vorderingen in neurowetenschappelijke kennis op het gebied van de dementiebeelden.
- Kennis en inzicht van de aangebrachte visie rond psychosociale hulpverlening bij ouderen. Het adaptatie-coping model kunnen toepassen op concrete situaties.
- Kennis van de verschillende vormen van psychosociale hulpverlening.
- Kennis en inzicht in de palliatieve zorg in de laatste levensfase.
- Kennis en inzicht in de situatie van de mantelzorgers en familie van de (dementerende) bejaarde.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Eigen nota's.
Power point op Toledo
Artikels en handboekreferaten

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcollege met gebruik van casussen en beeldfragmenten.

Evaluatie

Types

- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

De student legt mondeling examen af bij beide docenten afzonderlijk. Iedere docent stelt vragen die van kennis-, inzichtsen/of toepassingsniveau kunnen zijn. Schriftelijke voorbereiding is mogelijk. Iedere docent quoteert op 10 punten.

3e examenperiode (augustus/september)

De student legt mondeling examen af bij beide docenten afzonderlijk. Iedere docent stelt vragen die van kennis-, inzichtsen/of toepassingsniveau kunnen zijn. Schriftelijke voorbereiding is mogelijk. Iedere docent quoteert op 10 punten.

Examencontract

De student richt zich tot beide docenten om de nodige informatie te verkrijgen.
Evaluatie: idem 2e en 3e examenperiode

Begeleiding

De student krijgt gelegenheid tot vragen stellen tijdens de lessen en na afspraak.

Forensic psychology

Code: IP1oTPForPsy
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Uzieblo Kasia
Coördinator: Uzieblo Kasia

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Forensic psychology

Inhoud

- The first part of the course focuses on the role of the psychologist within the forensic field, and on important legal texts outlying the work of a forensic psychologist.
- In a second part we will discuss the development of criminal and antisocial behavior in children and adolescents.
- In a third part we will focus on the risk and protective factors of particular criminal offences (e.g. sexual delinquency, aggressive behavior, and partner abuse). The forensic assessment in and psychological interventions of these groups will also be discussed. These topics will be discussed from both the offender's and victim's perspective.
- A fourth part will cover investigative psychology. We'll explore how psychology can help for instance police investigations and interrogations.
- In the final part correctional psychology will be discussed. We'll discuss the effects of imprisonment on offenders and the possibilities of less punitive interventions.

Doelstellingen

Beschrijving

- The student gets an overview of the forensic field and the psychological and psychiatric deviances that are related to crime. The student is able to apply this knowledge on particular cases.
- The student learns to critically think about several forensic issues as imprisonment.
- The student learns to critically reflect on the possibilities and restrictions of forensic assessment and interventions.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oKlinPsy - Klinische psychologie (soepel)

Competenties

/

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Powerpoint presentations (available through Toledo) and personal notes
- Exercises and cases covered during class
- A selection of papers and chapters from books (Toledo).

- Book: Zimbardo, P. (2007). The lucifer effect. Understanding how good people turn evil. New York: The Random House Publishing Group.

Aanbevolen leermiddelen

/

Werkvormen

Omschrijving

The lectures are primarily given from a theoretical perspective. Illustrations are given through specific cases and relevant videos.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

The exam is done in writing and contains questions focused on theoretical knowledge and the application of this knowledge on forensic issues.

3e examenperiode (augustus/september)

See first exam period.

Examencontract

More information can be obtained from the lecturer.

Begeleiding

- Students can ask questions during the classes, through e-mail (kasia.uzieblo@lessius.eu) or, if necessary, by making a personal appointment.
- After the final class, questions can be posted on the discussion forum for limited time (Toledo).

Marktonderzoek

Code: TP1oMarktOnd
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Valkeneers Guido
Coördinator: Valkeneers Guido

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Marktonderzoek

Inhoud

Na een korte bespreking van het survey onderzoek gaan de studenten in kleine groepen gericht aan de slag met een concreet marktonderzoek.

Doelstellingen

Beschrijving

Tijdens deze cursus leren de studenten een concreet marktonderzoeksproject uit te voeren. Hierbij komen alle onderdelen aan bod zoals: formulering van de vraagstelling, steekproeftrekking, enquête opstellen, afname, verwerking en rapportering van de resultaten.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Competenties

Aangezien in dit opleidingsonderdeel een concreet onderzoek uitgewerkt dient te worden, moet de student beschikken over de nodige competenties van statistiek II.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Via Toledo zal er materiaal beschikbaar gesteld worden.

Aanbevolen leermiddelen

De Pelsmacker, P. & Van Kenhove, P. (2005). Marktonderzoek: methoden en toepassingen. Amsterdam: Pearson Education.

Werkvormen

Omschrijving

Na een korte inleiding (hoorcollege) zullen de studenten in groepjes van 5 à 6 studenten o.l.v. de docent een concreet bedrijfsproject uitvoeren. Dit project zal afgesloten worden middels een schriftelijk verslag en een presentatie voor alle studenten van dit opleidingsonderdeel.

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- presentatie

1e examenperiode (januari)

De evaluatie zal voor 75% betrekking hebben op het bedrijfsproject. Hierbij zal gekeken worden naar de opbouw, realisatie en rapportage van dit project. Het (openboek) examen zal voor de overige 25% het resultaat bepalen. Bij dit mondeling examen zal het werkstuk besproken worden en bijkomend enkele vragen gesteld worden over de cursus.

De student werkt - desgevraagd - mee als proefpersoon of als proefleider aan wetenschappelijk onderzoek.

3e examenperiode (augustus/september)

De evaluatie zal voor 75% betrekking hebben op het bedrijfsproject. Voor deze zittijd zal de student het werkstuk dienen te herwerken. De resterende 25% zal bepaald worden door een (openboek) mondeling examen, waarin dit werkstuk besproken wordt en tevens enkele bijkomende vragen over de cursus gesteld zullen worden.

Examencontract

In overleg met de verantwoordelijke docent zal een bedrijfsproject gekozen worden waar de student individueel zal aan werken. De uitwerking van dit project zal voor 75% het eindresultaat bepalen en het overige deel zal behaald worden via een mondeling examen over de leerstof.

Begeleiding

Er zal begeleiding voorzien worden via toledo.

Daarnaast zullen de studenten zowel voor- tijdens als na de colleges vragen kunnen stellen over de leerstof.

Voor verdere informatie: quido.valkeneers@lessius.eu

Arbeidsrecht

Code: TP1oArbRecht
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Nelis Bram
Coördinator: Nelis Bram

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Arbeidsrecht

Inhoud

In het vak "arbeidsrecht" maakt de student kennis met de juridische kant van het arbeidsproces, van personeelsadvertentie tot pensioen.

Reeds vóór de ondertekening van een arbeidsovereenkomst zijn er tal van rechtsregels die moeten worden nageleefd door de toekomstige werkgever en de sollicitant; de vrijheid van aanwerving is minder absoluut dan het op het eerste gezicht lijkt. Samen met de regels waaraan sollicitatie, selectie en uitzendbureaus zijn gebonden, komt dit aan bod in het hoofdstuk "aanwerving" van de cursus.

De eigenlijke tewerkstelling begint na het sluiten van de arbeidsovereenkomst. Maar wat is juist een arbeidsovereenkomst, hoe komt die tot stand, welke soorten arbeidsovereenkomsten bestaan er, wat zijn de rechten en plichten van de partijen en waarvoor zijn zij aansprakelijk, wanneer wordt een arbeidsovereenkomst geschorst? Op al deze vragen wordt een antwoord gegeven in het hoofdstuk "tewerkstelling". Ook arbeidsbescherming en vorming van de werknemer worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Aan elke arbeidsverhouding komt ooit een einde. Het hoofdstuk "ontslag" behandelt niet enkel de verschillende (civielrechtelijke en arbeidsrechtelijke) beëindigingswijzen en de gevolgen daarvan, maar gaat ook dieper in op de ontslagverboden en -beperkingen. Ook de rechten en verplichtingen die na het einde van de arbeidsovereenkomst kunnen blijven bestaan voor werkgever en werknemer, zoals het verbod tot concurrentie en het recht op outplacement, komen aan bod.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel van dit opleidingsonderdeel is om studenten de basiskennis bij te brengen van het arbeidsrecht en om hen inzicht te verschaffen in de juridische problemen die er kunnen bestaan voor werkgever en werknemer voor het afsluiten van de arbeidsovereenkomst, tijdens de tewerkstelling en bij het einde van de arbeidsovereenkomst.

Van de studenten wordt verwacht dat zij beroepsspecifiek kunnen redeneren en kritisch kunnen reflecteren.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Competenties

De student kent de basisbegrippen uit het sociaal recht.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Slides (die tijdens de les worden getoond en via Toledo ter beschikking worden gesteld van de studenten).

Lesnota's

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcolleges waarin de theorie wordt uiteengezet en wordt verduidelijkt aan de hand van concrete voorbeelden. De hoorcolleges zullen in de mate van het mogelijke interactief en praktijkgericht zijn.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen met 10 (korte) open vragen waarbij zowel kennis als inzicht worden getoetst; dit kan ook gebeuren d.m.v. het oplossen van een casus.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk examen met 10 (korte) open vragen waarbij zowel kennis als inzicht worden getoetst; dit kan ook gebeuren d.m.v. het oplossen van een casus.

Examencontract

De inhoud en de evaluatie van het examencontract zijn gelijk aan het diplomacontract.

Begeleiding

De studenten kunnen voor, tijdens en na de colleges vragen stellen over de leerstof.

Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector

Code: TP1oBBSocProf
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Benijts Tim
Coördinator: Benijts Tim

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector

Inhoud

'Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector' heeft tot doel studenten inzicht te geven in het reilen en zeilen van (kleine, middelgrote en grote) ondernemingen.

De volgende thema's komen aan bod: (1) De bedrijfscontext: situering en inleidende concepten, (2) Bedrijfsdoelstellingen en -middelen, (3) Het bedrijf als organisatie: leiderschap, management en bedrijfsorganisatie, (4) Functionele bedrijfsdomeinen: bedrijfsactiviteiten en waardecreatie, planning, controle, financiële activiteiten, commerciële activiteiten, onderzoek en ontwikkeling en personeelsmanagement, (5) Bedrijfsstrategie en (6) Resultaatbeoordeling

Doelstellingen

Beschrijving

De competenties worden in onderstaande tabellen toegelicht.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Competenties

Er is geen specifieke competenties noodzakelijk.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De volgende leermiddelen maken integraal deel uit van dit opleidingsonderdeel:
Handboek: Houthoofd, N. (2005) Bedrijfsmanagement: de essentie, Academia Press, 143 blz.
Slides
Teksten uit de actualiteit die door de docent tijdens het academiejaar ter beschikking zullen worden gesteld.

Aanbevolen leermiddelen

Er zijn geen specifieke, optionele leermiddelen.

Werkvormen

Omschrijving

Het cursusmateriaal wordt tijdens de colleges uitgelegd en geïllustreerd met gevalstudies. De slides worden voor aanvang van de colleges aan de studenten ter beschikking gesteld.

Evaluatie

Types

- Andere: Mondeling en schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Mondeling (5 punten) en schriftelijk examen (15 punten). Tijdens het schriftelijk examen worden één vraag of meerdere vragen mondeling toegelicht. Het betreft een geslotenboekexamen.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk (15 punten) en mondeling examen (5 punten). Tijdens het schriftelijk examen worden één vraag of meerdere vragen mondeling toegelicht. Het betreft een geslotenboekexamen.

Examencontract

Schriftelijk (15 punten) en mondeling examen (5 punten). Tijdens het schriftelijk examen worden één vraag of meerdere vragen mondeling toegelicht. Het betreft een geslotenboekexamen.

Begeleiding

Er kunnen vragen worden gesteld voor, tijdens en na de colleges. Er wordt ook gebruik gemaakt van de interactieve leeromgeving Toledo. Docent is bereikbaar via tim.benijts@lessius.eu.

Human resources management

Code: TP1oHumResMan
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Florin Ellen
Coördinator: Florin Ellen

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Human resources management

Inhoud

Het opleidingsonderdeel 'Human Resources Management' tracht een overzicht te geven van de vele mogelijke HR-technieken die kunnen gebruikt worden binnen de volgende HR-domeinen: functiestudie en competentie management, rekrutering, selectie, training en ontwikkeling, prestatie management, beloning en loopbaan management.

Doelstellingen

Beschrijving

Algemeen is hier de vaardigheid van belang om **beroepsspecifiek** te kunnen **redeneren** en **beroepsspecifieke informatie en methodes** op een zelfstandige en kritische manier te kunnen **verwerven en verwerken**. Daarbij verdient het **kritisch kunnen reflecteren** op het beroepsspecifieke functioneren de nodige aandacht. Belangrijk is ook dat studenten **probleemsituaties** in de beroepspraktijk aan de hand van de verworven kennis **kunnen definiëren en inschatten**. Studenten dienen ook **inzicht** te hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.

Op vlak van **beroepsspecifieke competenties** komt advies- en informatieverstrekking hier sterk naar voren in de verschillende aspecten. Naast **informatieverstrekking** wordt ook gewerkt aan competentie **advisering** waar de student naast informatie met een potentiële opdrachtgever ook haalbare oplossingen, begeleidingsstrategieën kan bespreken en deze kan ondersteunen in functie van de gewenste (gedrags)veranderingen.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Handboek: Lievens, F. (2007). Handboek Human Resources Management. Back to basics. Den Haag: Uitgeverij Lannoo.
- Materiaal op leeromgeving (powerpoint-presentaties, bijkomende informatie) en eigen nota's.

Werkvormen

Omschrijving

Het hoorcollege wordt op een interactieve, didactisch afwisselende en praktijkgerichte manier ingevuld. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van audiovisueel materiaal, artikels met reflectie naar de praktijk, verwerkingsopdrachten (individueel of groepswork), casestudies en situatieschetsen. De lessen worden gegeven in groepsverband a rato van 1 lesbeurt per week. De laatste les is een herhalingsles waar ook de ruimte is om op vragen van studenten te antwoorden.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Het **schriftelijk examen (gesloten boek)** bestaat zowel uit meerkeuzevragen als enkele open vragen.

De **meerkeuzevragen** werken met giscorrectie, waarbij $1/(N-1)$ punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N is het aantal alternatieven per vraag). De meerkeuzevragen peilen zowel naar kennis als naar inzicht.

Met de **open vragen** kan zowel naar kennis, inzicht als kritische ingesteldheid worden gepeild.

3e examenperiode (augustus/september)

Het **schriftelijk examen (gesloten boek)** bestaat zowel uit meerkeuzevragen als enkele open vragen.

De **meerkeuzevragen** werken met een giscorrectie, waarbij $1/(N - 1)$ punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N is het aantal alternatieven per vraag). De meerkeuzevragen peilen zowel naar kennis als inzicht.

Met de **open vragen** kan zowel naar kennis, inzicht als kritische ingesteldheid worden gepeild.

Examencontract

Idem 2de en 3de examenperiode

Begeleiding

Studenten krijgen per hoofdstuk de doelstellingen die gekend dienen te zijn.

De student kan voor vragen terecht tijdens de les, via e-mail of na afspraak op het bureel in de hogeschool. De laatste les is een herhalingsles: de student krijgt de mogelijkheid op voorhand vragen door te mailen die dan tijdens deze les zullen beantwoord worden.

Consumentenpsychologie

Code: TP1oConsPsy
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Valkeneers Guido
Coördinator: Valkeneers Guido

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Consumentenpsychologie

Inhoud

In de inleiding omschrijven we een aantal begrippen die gehanteerd worden in de consumentenpsychologie.

Deze cursus bestaat uit vier delen. In een eerste deel maken we kennis met enkele macrofactoren in het consumentengedrag. Hoe spelen culturele factoren een rol? Welk zijn de functies van goederen en diensten? In dit kader bespreken we eveneens de betekenis van de productlevenscyclus.

In een tweede deel zullen we abstractie maken van de sociale beïnvloeding van de consument en gaan ervan uit dat de persoon individuele beslissingen neemt. Tegen deze achtergrond komen volgende onderwerpen aan bod: perceptie, motivatie, attitudes, het leerproces en tenslotte het beslissingsproces.

In een derde deel bespreken we de sociale beïnvloeding van de consument. Hoe verlopen beslissingen in de huishouding? Hoe spelen referentiegroepen een rol in het consumentengedrag? Hoe verspreiden zich innovaties? Hoe worden de volgers beïnvloed door de opinieleiders? Deze vragen vormen de onderscheiden hoofdstukken van dit onderdeel.

In een slotgedeelte bespreken we de relatie tussen consumptie en welzijn. Is het zo dat meer welvaart leidt tot meer welzijn? Tegen deze achtergrond bespreken we eveneens de 'psychopathologie' van het consumentengedrag.

Doelstellingen

Beschrijving

In deze cursus verwerven de studenten inzicht in het koopgedrag. Hierbij komen zowel individuele als groepsprocessen aan bod.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Competenties

De consumentenpsychologie is een vorm van toegepaste psychologie. We gaan op zoek naar toepassingen voornamelijk uit de algemene en sociale psychologie. Vandaar dat een goed inzicht in deze gebieden de basis vormt.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Er zal een syllabus en studiemateriaal via Toledo beschikbaar zijn.

Aanbevolen leermiddelen

Antonides, G., & Van Raay, W.F. (2002). *Consumentengedrag*. Utrecht: Lemma BV.

Werkvormen

Omschrijving

Na een korte inleiding zullen de overige topics uitgewerkt worden door de studenten. De topics zullen verdeeld worden onder de werkgroepen. Elke groep (5 à 6 studenten) zal een presentatie verzorgen over het toegewezen onderwerp.

Bijkomend zullen de studenten uitgenodigd worden om minimaal éénmaal deel te nemen aan een consumentenonderzoek, als proefpersoon ofwel als proefleider.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- presentatie

1e examenperiode (januari)

Het resultaat van dit opleidingsonderdeel zal voor 25% bepaald worden door de (groeps) presentatie en voor 75% door een schriftelijk (gesloten) boek examen. Bij dit examen zullen ook MC items gebruikt worden.

3e examenperiode (augustus/september)

Er is een schriftelijk (gesloten boek) examen voorzien. In dit examen zullen zowel inziichts- als kennisvragen aan bod komen. Een beperkt gedeelte zal uit multiple choice items bestaan. Dit examen zal voor 75% het resultaat bepalen. De overige 25% zal verdiend worden op basis van een - in overleg met de docent vast te stellen - individuele taak.

Examencontract

De inhoud en evaluatie van het examencontract is gelijk aan het diplomacontract.

Begeleiding

De studenten kunnen zowel voor, tijdens als na de colleges vragen stellen. Er is eveneens de mogelijkheid voorzien om via het forum vragen te stellen aan collega studenten en de docent.

Contemporary topics in HRM

Code: IP1oTPCaSeHRM
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Goris Elsje
Coördinator: Goris Elsje

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Contemporary topics in HRM

Inhoud

Dit keuzevak leert de student inzicht verwerven in psychologische processen, interacties en structuren op de werkvloer.

De student bestudeert HRM-gerelateerde topics die actueel zijn binnen de professionele wereld. Met als gevolg is de student beter in staat om:

- Te werken rond bepaalde processen binnen de organisatie
- Te anticiperen op HRM-gerelateerde topics
- Efficiënt en creatief om te gaan met bepaalde eigenheden van een organisatie

Elk onderwerp wordt theoretisch uiteengezet in een hoorcollege. Vervolgens krijgen de studenten groepsopdrachten, zoals case studies en rollenspelen, om een link te leggen met de realiteit.

Doelstellingen

Beschrijving

Er wordt verwacht van de student dat deze kennis verwerft over de besproken HRM-gerelateerde topics, zoals stress management, Work-Life Balance, Career management, Diversity management, International management en Change management.

Buiten louter kennis verwerven, wordt verwacht dat de student oplossingsgericht en kritisch met deze HRM-gerelateerde topics kan omgaan. Voornamelijk tijdens de groepsopdrachten wordt de student uitgedaagd om deze kennis toe te passen. Dit kan gebeuren aan de hand van case studies en rollenspelen.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Competenties

De student wordt verwacht een basiskennis te hebben van Arbeids- en Organisationspsychologie.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- syllabus
- materiaal op Toledo
- materiaal, uitgedeeld tijdens colleges
- persoonlijke notities

Aanbevolen leermiddelen

Werkvormen

Omschrijving

- hoorcolleges
- werkcolleges

De werkgroepjes krijgen per besproken HRM thema een aantal opdrachten toegewezen, waaronder case studies en rollenspelen. Er worden een aantal werkcolleges aangeboden om hier rond te werken. De resultaten van deze opdrachten worden gebundeld in een portfolio.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- Andere: portfolio (een bundeling van de groepsopdrachten)

1e examenperiode (januari)

De beoordeling bestaat uit 2 delen:

- Schriftelijk examen (70%)
- Portfolio (30%)

Indien niet aan beide evaluatie activiteiten wordt deelgenomen, zal de student voor het gehele opleidingsonderdeel als afwezig worden beschouwd.

3e examenperiode (augustus/september)

De beoordeling is gelijkaardig aan deze van het 1ste semester. De student zal hier wel een individuele taak krijgen in plaats van een groepsopdracht.

- Schriftelijk examen (70 %)
- Portfolio (30%)

Indien niet aan beide evaluatie activiteiten wordt deelgenomen, zal de student voor het gehele opleidingsonderdeel als afwezig worden beschouwd.

Examencontract

De beoordeling bestaat uit 2 delen:

- Schriftelijk examen (70%)
- Portfolio (30%)

Indien niet aan beide evaluatie activiteiten wordt deelgenomen, zal de student voor het gehele opleidingsonderdeel als afwezig worden beschouwd.

Begeleiding

Studenten kunnen voor begeleiding terecht bij de docent (elsje.goris@lessius.eu).

Behavioural Problems

Code: TP1oBegGedrProbl
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Baeyens Dieter
Coördinator: Baeyens Dieter

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Behavioural Problems

Inhoud

1. The first part of the course focuses on "evidence based practice" in the diagnostics and the treatment of ADHD, ODD, conduct disorder and (antisocial) personality disorders.
2. The second part of the course covers interventions for behavioral problems grounded in 4 major therapeutic accounts, i.e. family-based, behavioral modification, psycho-analytical and orthopedagogical interventions.
3. In the final part the health care organization of diagnostics and treatment of behavioral problems in Flanders is covered and applied to different target populations (such as multiple-problem families and delinquency)

Doelstellingen

Beschrijving

- The student gets an overview of the major therapeutic accounts in psychology and orthopedagogics with respect to behavioral problems, and is able to apply this knowledge, taking into account the specificity of each case.
- The student learns to critically reflect on different interventions.
- The student knows the principles of evidence based practice and is able to apply them in specific cases in the domain of behavioral problems.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oSchlPedPsy - School- en pedagogische psychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

This course includes:

- powerpoint presentations (available through Toledo) and own notes taken during class
- a selection of (theoretical) papers and chapters from books (available through Toledo)
- Danforth S. & Boyle J.R. (2007). *Cases in Behavior Management, Second Edition*. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
 - exercises and (group) cases covered during class

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

40% of the evaluation consists of permanent evaluation, i.e.:

- 20%: analyzing a clinical case in small groups. Here, insights obtained through this course should be applied. A deadline for submission of the paper will be announced in the first class.
- 20%: writing a report to bridge the gap between theory and practice. As assigned, students will write either a report on a visit to a clinical setting (in small groups) or on the organization and practice of therapeutical interventions in specific health care settings.

60% of the evaluation consists of periodical evaluation (= exams), i.e.:

- 20%: individual discussion on the group's clinical case (which was part of permanent evaluation)
- 40%: applying insights obtained through this course to a new clinical case

3e examenperiode (augustus/september)

40% of the evaluation consists of permanent evaluation, i.e. individually analyzing a clinical case. Here, insights obtained through this course should be applied. A deadline for submission of the paper will be announced early July.

60% of the evaluation consists of periodical evaluation (= exams), i.e.:

- 20%: discussion on the clinical case which was part of permanent evaluation
- 40%: applying insights obtained through this course to a new clinical case

Examencontract

ja

Begeleiding

- The final part of each chapter consists of a clinical case: Here, all insights and skills previously covered in class, are applied.
- Throughout the duration of the course: Students can ask questions at the start, during or immediately after class.
- After the final class: questions can be posted on the discussion forum of this course on Toledo.

Learning Disorders

Code: TP1oLeerstrn
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Janssens Vera
Coördinator: Janssens Vera

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Learning Disorders

Inhoud

In dit keuze onderdeel gaan we dieper in op de theoretische achtergrond, diagnostiek en begeleiding van leerstoornissen in het onderwijs.

Het vertrekpunt vormt de basis cursus school- en pedagogische psychologie. We gaan de verschillen in terminologie tussen internationale Engelstalige literatuur en onze Vlaamse visie na in een eerste inleidende les. In de volgende colleges bekijken we de twee leerstoornissen dyslexie en dyscalculie vanuit beschrijvend en verklarend oogpunt. We sluiten deze Engelstalige colleges af met de sociaal-emotionele gevolgen van leerstoornissen en enkele algemene begeleidingsprincipes. Via toledo worden er Engelstalige artikels ter beschikking gesteld. We verwachten van studenten dat zij voor elk college de relevante artikels doornemen. Tijdens de les wordt ruimte voorzien om hierover vragen te stellen.

Na een theoretische uitdieping (Engelstalige colleges) richten we ons op de diagnostiek (Nederlandstalige colleges). We gaan praktisch aan de slag met casussen, videobeelden en oefeningen. We leren hoe een diagnosticus (CLB-begeleider, zorgcoördinator, klinische praktijkwerker, ...) de schoolse vaardigheden lezen, schrijven en rekenen onderzoekt bij leerproblemen en leerstoornissen.

Het laatste college wordt vrijgehouden voor de presentaties van de groepsrapporten door de internationale studenten. Deze stellen het verloop van de diagnostiek en begeleiding van leerstoornissen in hun thuisland voor.

Samengevat ziet de structuur van dit vak er als volgt uit:

1. Zes Engelstalige interactieve hoorcolleges
2. Vijf Nederlandstalige interactieve hoorcolleges met praktische oefeningen
3. Eén Engelstalig college: Presentatie door internationale studenten van groepsrapport

Doelstellingen

Beschrijving

Je kent het theoretisch kader over leerstoornissen. Je kan deze inzichten vertalen naar diagnostiek en begeleiding van de verschillende betrokken partijen (kinderen, ouders, leerkrachten, hulpverleners, ...). Je weet welke testen je kan selecteren om een handelingsgericht advies te formuleren. Je kent de verschillende niveaus van hulpverlening. Kritisch reflecteren en samenwerken met andere disciplines zijn hierbij twee belangrijke pijlers.

Vereiste voorkennis

Volgtijdigheid

- TP1oSchlPedPsy - School- en pedagogische psychologie (soepel)

Competenties

Hiervoor verwijzen we naar de competenties van de volgtijdelijkheid.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- cursus (enkel deel over diagnostiek)
- nota's
- power point
- artikels met achtergrondinformatie (via toledo ter beschikking gesteld)
- videofragmenten die tijdens de les aan bod komen

Werkvormen

Omschrijving

Interactie en actieve medewerking worden gestimuleerd.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

schriftelijk gesloten boek examen

3e examenperiode (augustus/september)

schriftelijk gesloten boek examen

Examencontract

schriftelijk gesloten boek examen

Begeleiding

De studenten kunnen vragen stellen bij onduidelijkheden tijdens het college. Indien er daarna nog onduidelijkheden zijn, kunnen de studenten contact opnemen om de resterende vragen te stellen. Dit kan op het spreekuur of op afspraak.

Onderwijs- en leerlingbegeleiding

Code: TP1oOndLIBeg
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Van Oevelen Lies
Coördinator: Van Oevelen Lies

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Onderwijs- en leerlingbegeleiding

Inhoud

In het opleidingsonderdeel 'onderwijs- en leerlingbegeleiding' leer je beroepsspecifiek redeneren over verschillende vormen van leerlingbegeleiding: consultatieve leerlingbegeleiding en oplossingsgericht werken.

Consultatieve leerlingbegeleiding (CoLB) is een methodiek voor het ondersteunen van leerkrachten die zich zorgen maken over een leerling. In CoLB begeleiden we leerkrachten in het analyseren van een probleem en het zoeken naar een oplossing binnen de onderwijsleersituatie van alledag. De methodiek van consultatieve leerlingbegeleiding wordt gesitueerd in het licht van de meest recente onderwijsvernieuwingen, de opvattingen over zorg in het onderwijs. We plaatsen deze methodiek naast de handelingsgerichte diagnostiek waarmee studenten kennismaken in de practica psychodiagnostiek II en III. Daarnaast wordt een concrete en praktische invulling gegeven aan de stappen en vaardigheden die noodzakelijk zijn om tot consultatief werken te komen. Studenten zetten ook zelfstandig en individueel een consultatieve begeleiding op met een leerkracht.

Oplossingsgericht werken

In een tweede onderdeel bespreken we een andere vorm van leerlingbegeleiding: oplossingsgericht werken. Het oorspronkelijke model voor oplossingsgerichte therapie, zoals ontwikkeld door S. de Shazer en I.K Berg, wordt besproken en toegepast op counseling in een schoolse context. Elementen die hierbij aan bod komen zijn o.a. uitgangspunten, interventieschema, werken met leerlingen die door derden (ouders, leerkrachten, medeleerlingen) gestuurd worden, de wondervraag, ... Concreet wordt dit toegepast bij pesten op school, een klassenraad, een gesprek met een moeilijke klas. Je krijgt de nodige handvaten om een effectieve begeleiding van een leerling of een leerkracht op te zetten, gebaseerd op een juiste inschatting van de hulpvraag en van de samenwerkingsrelatie.

Doelstellingen

Beschrijving

In het opleidingsonderdeel 'onderwijs- en leerlingbegeleiding' leer je beroepsspecifiek redeneren over verschillende vormen van leerlingbegeleiding. Je krijgt zicht op de achterliggende visie op zorg en op leerling- en leerkrachtproblemen. Je weet hoe je een leerling of een leerkracht kan begeleiden bij problemen van de leerling op vlak van leren en studeren, sociaal-emotioneel functioneren, gezondheid van de leerling. Je kan deze vormen van leerlingbegeleiding situeren in de context van recente onderwijsvernieuwingen.

Je kan deze inzichten vertalen naar de praktijk: je kan een begeleiding vormgeven vanuit de principes van CoLB of oplossingsgericht werken. Je weet welke interventies effectief zijn, gebaseerd op een juiste inschatting van de hulpvraag en van de samenwerkingsrelatie.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oSchlPedPsy - School- en pedagogische psychologie (soepel)

Competenties

zie competenties volgtijdelijkheid

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Van Oevelen, L. (2009). *Onderwijs- en leerlingbegeleiding*. Antwerpen: Lessius Hogeschool - Departement Toegepaste Psychologie.
- Meijer, W. (2009) *Leerkrachten begeleiden bij passend onderwijs*. Amersfoort: CPS
- lesnota's
- Materiaal op leeromgeving

Aanbevolen leermiddelen

- Schölvincq, M. & Meijer, W. (2004). *Effectieve gesprekken voeren over zorgleerlingen in het voortgezet onderwijs*. Amersfoort: CPS
- Meijer, W. (2005). *Consultatieve leerlingbegeleiding: van theorie naar praktijk*. Amersfoort: CPS
- Le Fevere de Ten Hove, M., Callens, N., Geysen, T. & Maene, W. (2007). *Survivalkit voor leerkrachten: oplossingsgericht werken op school*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant
- www.ond.vlaanderen.be

Werkvormen

Omschrijving

De lessen worden interactief opgevat. De leerstof wordt aangebracht via ervaringsoefeningen, voorbeelden en casussen.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

Dit opleidingsonderdeel wordt geëvalueerd aan de hand van een **schriftelijk gesloten boek** examen (65%) en een **individuele opdracht** met bijhorend verslag (35%).

Het examen bestaat uit een combinatie van kennis-, inzichts- en toepassingsvragen.

De opdracht wordt geëvalueerd aan de hand van een paper over een zelfstandig op te zetten proces van consultatieve leerlingenbegeleiding.

Zowel de opdracht als het examen behoren tot de evaluatie.

3e examenperiode (augustus/september)

Dit opleidingsonderdeel wordt geëvalueerd aan de hand van een **schriftelijk gesloten boek** examen (65%) en een **individuele opdracht** met bijhorend verslag (35%).

Het examen bestaat uit een combinatie van kennis-, inzichts- en toepassingsvragen.

De opdracht wordt geëvalueerd aan de hand van een paper over een zelfstandig op te zetten proces van consultatieve leerlingenbegeleiding.

Zowel de opdracht als het examen behoren tot de evaluatie.

Examencontract

Dit opleidingsonderdeel wordt geëvalueerd aan de hand van een **schriftelijk gesloten boek** examen (65%) en een **individuele opdracht** met bijhorend verslag (35%).

Het examen bestaat uit een combinatie van kennis-, inzichts- en toepassingsvragen.

De opdracht wordt geëvalueerd aan de hand van een paper over een zelfstandig op te zetten proces van consultatieve leerlingenbegeleiding.

Zowel de opdracht als het examen behoren tot de evaluatie.

Begeleiding

Mogelijkheid tot feedback tijdens de les, via e-mail of na afspraak op het bureel (SAN 2.13).

Opvoedingsondersteuning

Code: TP1oOpvOnd
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Raets Hilde
 Coördinator: Raets Hilde

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Opvoedingsondersteuning

Inhoud

In een **eerste hoofdstuk** besteden we aandacht aan het concept opvoedingsondersteuning. Welke definities zijn voorhanden en wat is de relatie met pedagogische preventie.

In het **tweede en derde hoofdstuk** staan we kort stil bij de doelstellingen en uitgangspunten van opvoedingsondersteuning.

Vervolgens bespreken we (in **hoofdstuk vier**) de doelgroep voor opvoedingsondersteuning. Hebben ouders wel nood aan opvoedingsondersteuning en hebben alle ouders nood aan dezelfde vorm? Ook het continuüm opvoedingsondersteuning - jeugdhulpverlening wordt in dit kader besproken.

In een **vijfde hoofdstuk** komen de thema's waarrond opvoedingsondersteuning wordt georganiseerd, aan bod.

Het **zesde hoofdstuk** geeft een overzicht van de verschillende functies, vormen en programma's en projecten van opvoedingsondersteuning. Aan de hand van voorbeelden en gastcolleges worden deze besproken en geïllustreerd.

Het **zevende hoofdstuk** gaat dieper in op het decreet opvoedingsondersteuning.

In het **achtste hoofdstuk** staat de pedagogische advisering centraal. Aan de hand van casusmateriaal leer je de vraag van de ouders te analyseren om een goede inschatting te maken van de nodige opvoedingsondersteunende hulp. Volgende modellen komen hierbij aan bod: het transactioneel model, het balansmodel, de levenslooptheorie en de empowermenttheorie.

Tot slot komen er in **hoofdstuk negen** nog enkele opvoedingsondersteunende programma's aan bod.

De verworven kennis wordt toegepast om in een casus een aangepast opvoedingsondersteuningsprogramma uit te werken voor een specifieke doelgroep.

Doelstellingen

Beschrijving

In dit specialisatieonderdeel staat het opbouwen en uitwerken van opvoedingsondersteuning centraal. Dit betekent in de eerste plaats dat de student een grondige analyse van de gezins- en opvoedingssituatie maakt. Een verantwoorde selectie en een vaardige toepassing van de verschillende diagnostische middelen is dan ook een eerste vereiste om tot een aangepast handlungsplan tot opvoedingsondersteuning te komen. Vervolgens komt de student tot een verantwoorde en stapsgewijze uitwerking van een plan tot opvoedingsondersteuning. We vernoemen volgende competenties van een opvoedingsondersteuner:

- kennis van het werkveld opvoedingsondersteuning
- inzicht in opvoeding en kinderlijke ontwikkeling
- planmatig en doelgericht werken
- samenwerken met collega's
- specifieke praktische pedagogische vaardigheden
- methodisch werken
- behoefte aan opvoedingsondersteuning kunnen analyseren en beschrijven
- sociale kaart kennen en hanteren.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oSchIPedPsy - School- en pedagogische psychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Eigen nota's + PowerPoint presentaties.
- Burggraaf-Huiskes, M. (2007). *Opvoedingsondersteuning als bijzondere vorm van preventie*. Bussum: Coutinho.
- Materiaal (casussen, oefeningen, cursusmateriaal, ...) op Toledo.

Werkvormen

Omschrijving

Tijdens de eerste lessen wordt de leerstof aangeboden onder de vorm van interactieve hoorcolleges. Er wordt aan de studenten gevraagd de lessen voor te bereiden door informatie op te zoeken in handboeken, cursussen, materiaal op www, in (populaire) media,...In de hoorcolleges wordt gewerkt met concreet materiaal (schriftelijk/video). De daaropvolgende lessen komen er gastsprekers uit de praktijk opvoedingsondersteunende programma's toelichten.

Ook werken de studenten in een groep van 5 studenten een opvoedingsondersteunend programma uit rond een bepaalde doelgroep (bv pleegouders, adoptieouders, gedetineerde moeders,...). Tijdens de laatste lesbeurten, hebben de studenten de kans om aan dit groepswerk te werken en ondersteuning te vragen aan de docent (=werkcolleges). Tijdens de laatste les wordt een samenvatting gegeven van de cursus en is er mogelijkheid tot het stellen van vragen.

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De studenten werken gedurende het eerste semester in groep (5 studenten) een opvoedingsondersteunend programma uit voor een bepaalde doelgroep (bv tienermoeders, onthaalouders, maatschappelijk kwetsbare ouders,...). Dit groepswerk wordt aan de docent bezorgd tijdens de laatste lesbeurt.

Naast dit groepswerk is er ook een mondeling examen, gesloten boek. Tijdens het examen wordt aan elke student individueel toelichting gevraagd bij het groepswerk. Daarnaast krijgt de student zowel een theoretische- als toepassingsvraag die hij/zij eerst schriftelijk dient uit te werken en daarna mondeling moet toelichten.

Het cijfer wordt bepaald op basis van het groepswerk (4 punten), de individuele toelichting bij het groepswerk op het mondeling examen (4 punten), een theoretische en een toepassingsvraag op het mondeling examen (12 punten).

3e examenperiode (augustus/september)

De student werkt individueel een opvoedingsondersteunend programma uit voor een bepaalde doelgroep (bv tienermoeders, onthaalouders, maatschappelijk kwetsbare ouders,...). Dit werk wordt aan de docent bezorgd voor de aanvang van de derde examenperiode.

Naast dit individuele werk is er ook een mondeling examen, gesloten boek. Tijdens het examen wordt aan de student toelichting gevraagd bij het groepswerk. Daarnaast krijgt de student zowel een theoretische- als toepassingsvraag die hij/zij eerst schriftelijk dient uit te werken en daarna mondeling moet toelichten.

Het cijfer wordt bepaald op basis van de opdracht (4 punten), de individuele toelichting bij opdracht op het mondeling examen (4 punten), een theoretische en een toepassingsvraag op het mondeling examen (12 punten).

Examencontract

De student werkt individueel een opvoedingsondersteunend programma uit voor een bepaalde doelgroep (bv tienermoeders, onthaalouders, maatschappelijk kwetsbare ouders,...). Dit werk wordt aan de docent bezorgd voor de aanvang van de derde examenperiode.

Naast dit individuele is er ook een mondeling examen, gesloten boek. Tijdens het examen wordt aan de student toelichting gevraagd bij het groepswerk. Daarnaast krijgt de student zowel een theoretische- als toepassingsvraag die hij/zij eerst schriftelijk dient uit te werken en daarna mondeling moet toelichten.

Het cijfer wordt bepaald op basis van de opdracht (4 punten), de individuele toelichting bij opdracht op het mondeling examen (4 punten), een theoretische en een toepassingsvraag op het mondeling examen (12 punten).

Begeleiding

Mogelijkheid tot vragen stellen voor, tijdens en na de les, via e-mail of na afspraak op het bureel (SAN 2.12).

Psychopedagogische methodieken

Code: TP1oPsyPedTech
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Theunis Lut
 Coördinator: Theunis Lut

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Psychopedagogische methodieken

Inhoud

In het eerste deel van het keuzeonderdeel 'psychopedagogische methodieken' wordt de (ortho)pedagogische begeleiding van kinderen met een verstandelijke beperking geanalyseerd. We zullen hierbij vooral aandacht besteden aan de leertheoretische benadering van gedrags- en opvoedingsproblemen van deze kinderen. De verschillende pedagogische methodieken worden in een ruimere context beschreven en via verschillende casussen wordt naar een aangepaste pedagogische benadering gezocht.

In de volgende delen worden specifieke pedagogische methodieken bij kinderen met psychosociale problemen besproken. Kinderen met een psychische problematiek zoals ASS en ADHD vragen bijzondere psychopedagogische maatregelen. We starten dan ook met een grondige bespreking van de pedagogische behoeften van deze kinderen. Vervolgens analyseren we a.h.v. casussen de specifieke pedagogische vraagstellingen van deze kinderen om een aangepaste pedagogische benadering te selecteren en uit te werken.

Het laatste deel focust op specifieke methodieken in de opvoeding van kinderen in een residentiële setting: de pedagogische vaardigheden, kindgericht opvoeden, het stellen van grenzen en de vormgeving van een opvoedingsprogramma en van de opvoedingscontext in een leefgroep komen hier aan bod. Er wordt o.a. aandacht besteed aan het creëren van een aangepast leefklimaat in de leefgroep, aan de pedagogische relatie in de instelling, aan de communicatie en het stellen van eisen, grenzen en verwachtingen (=sturing) in de leefgroep, aan structureren en toegankelijkheid, toereikendheid en bruikbaarheid van het opvoedingsprogramma en van de opvoedingscontext.

Doelstellingen

Beschrijving

In dit opleidingsonderdeel leer je de pedagogische vraag van kinderen met een ontwikkelingsproblematiek (verstandelijke beperking, ASS, ADHD), in een problematische gezins- en opvoedingssituatie, op school en in een residentiële setting te analyseren en kritisch te beoordelen. Deze analyse vormt de basis voor het formuleren en uitwerken van verantwoorde methodieken om het opvoeden en de opvoedingssituatie af te stemmen op en aan te passen aan de pedagogische behoefte van het kind en aan de opvoedingsvraag van de opvoeder (ouder, leerkracht, opvoeder).

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oSchiPedPsy - School- en pedagogische psychologie (soepel)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Cursus: Theunis, L. (2008). *Psychopedagogische methodieken*. Antwerpen: Lessius Hogeschool, Departement Toegepaste Psychologie. -Onuitgegeven cursus.
- PowerPoint presentaties van de lessen.
- Casussen.

Werkvormen

Omschrijving

Elk deel omvat een hoorcollege waar een theoretische inleiding in de specifieke opvoedingssituatie en -nood van deze kinderen wordt gegeven. Vervolgens worden de verschillende visies omtrent aangepaste pedagogische methodieken van deze kinderen besproken en geïllustreerd met een reportage en met een geschreven casus. Tenslotte gaan de studenten met een nieuwe casus zelf aan het werk: analyseren van de opvoedingssituatie, opvoedingsvraag en opvoedingsbehoefte en het formuleren van een aangepaste pedagogische aanpak.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Het examen verloopt schriftelijk gesloten boek. Er worden tijdens het examen vier vragen gesteld, elk voor 5 punten. Twee vragen peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof. Eén vraag omvat twee oefeningen waar de student telkens een aangepaste methodiek selecteert, uitwerkt voor een concrete pedagogische vraag en verantwoordt. De vierde vraag betreft een casus waarbij de student de pedagogische vragen analyseert en aangepaste pedagogische methodieken stapsgewijs uitwerkt en verantwoordt.

3e examenperiode (augustus/september)

idem

Examencontract

Het examen verloopt schriftelijk gesloten boek. Er worden tijdens het examen vier vragen gesteld, elk voor 5 punten. Twee vragen peilen naar kennis van en inzicht in de leerstof. Eén vraag omvat twee oefeningen waar de student telkens een aangepaste methodiek selecteert, uitwerkt voor een concrete pedagogische vraag en verantwoordt. De vierde vraag betreft een casus waarbij de student de pedagogische vragen analyseert en aangepaste pedagogische methodieken stapsgewijs uitwerkt en verantwoordt.

Begeleiding

Voor, tijdens en na de lessen kunnen studenten toelichting vragen. Op vraag van de studenten kan er een monitoriaat worden ingelast.

Schoolloopbaanbegeleiding

Code: TP1oSchLoopBeg
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Bos Annemie
 Coördinator: Bos Annemie

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Schoolloopbaanbegeleiding

Inhoud

In dit specialisatieonderdeel staat het thema 'leren kiezen centraal'. Een goed ugebouwde schoolloopbaanbegeleiding is noodzakelijk om ongekwalificeerde uitstroom te beperken, mislukkingen te vermijden en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidswereld te optimaliseren.

Na een korte schets van de loopbaanbenaderingen, de visie, noden en voorzieningen inzake schoolloopbaanbegeleiding wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan het begeleidingsaanbod.

Dit aanbod richt zich op 3 componenten:

- wat kan er gekozen worden: kennis van de onderwijs- en opleidingswereld (externe haalbaarheid - horizonverruiming)
- wie ben ik: vaardigheden, belangstelling, waarden, persoonlijkheidskenmerken (interne wenselijkheid - zelfconceptontwikkeling en -verheldering)
- hoe kan ik worden wat ik wil worden (dialoog tussen externe haalbaarheid en interne wenselijkheid - loopbaanplanning en -sturing).

Schoolloopbaanbegeleiding omvat ook het begeleiden van keuzeprocessen die vastlopen en verweven zitten in een complexere problematiek.

Hulpmiddelen voor schoolondersteuning (Op Stap ... reeks) en voor de begeleiding van leerlingen en ouders (diagnostisch instrumentarium, loopbaangesprekken, websites) komen aan bod.

Doelstellingen

Beschrijving

De rol van schoolloopbaanbegeleider houdt in dat je de leerling begeleidt in het zelfstandig plannen van zijn/haar onderwijsloopbaan. Je fungeert als draaischijf tussen de leerling/ouders en school. Je begeleidt de leerling in het proces van leren kiezen:

- Wat is belangrijk bij kiezen?
- Hoe kan ik kiezen?
- Hoe verzamel ik informatie over mezelf (belangstelling, capaciteiten, waarden)?
- Hoe verzamel ik informatie over de keuzemogelijkheden die er zijn?
- Hoe weeg ik die informatie (dialoog tussen externe haalbaarheid en interne wenselijkheid)?

Je informeert leerlingen, ouders en school over de studiemogelijkheden en beroepsuitwegen.

Je hanteert het programma Eurobid.

Je vindt je weg in websites die schoolloopbaanrelevant zijn.

Je voert schoolloopbaangesprekken.

Je diagnosticeert op vraag leerlingkenmerken in functie van zelfconceptverheldering.

Je hanteert een methodiek die toelaat om keuzegerelateerde informatie overzichtelijk te verwerken in functie van een keuzeverantwoording.

Je hebt zicht op activiteiten die door de school kunnen uitgevoerd worden om het keuzeproces te ondersteunen.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oSchIPedPsy - School- en pedagogische psychologie (soepel)

Competenties

Hiervoor verwijzen we naar de competenties uit de volgtijdelijkheid.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Bos, A. (2009). Schoolloopbaanbegeleiding. Antwerpen: Lessius Hogeschool - Departement Toegepaste Psychologie. Onuitgegeven cursus.
- Materiaal op leeromgeving
- Materiaal op websites (zie cursus)

Aanbevolen leermiddelen

- Testhandleidingen
- Keuzewerkboeken

Werkvormen

Omschrijving

De lessen zijn interactief. Tijdens de lessen wordt gewerkt met oefeningen en opdrachten. Studenten wordt gevraagd om voorbereidende werkzaamheden uit te voeren in functie van teambesprekingen tijdens de lessen.

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag
- Andere: portfolio
- praktijkexamen

1e examenperiode (januari)

Mondeling examen - open boek (60%)

- Bespreking verloop schoolloopbaangesprek (opdracht) met als leidraad het 'Zelfevaluatieformulier' (10%).
- Bespreking van twee casussen (cursus + portfolio) (30%).
- Toetsen van verworven inzichten aan de hand van het casusmateriaal (10%).
- Een opgave oplossen met behulp van websites (10%).

Opdracht (40%)

Inhoud:

- Identificatiegegevens student: naam, academiejaar, opleidingsonderdeel.
 - Identificatiegegevens cliënt: naam, adres, school, studierichting.
 - Testprotocollen: Zobest, PPT en keuzeroosters.
 - Kopie van het schoolrapport 2008-2009
 - Verslag
 - Geluidsopname
 - Getypt gesprek.
- Een student kan enkel slagen wanneer:
- De portfolio is ingediend.
 - De opdracht is ingediend.
 - Hij/zij deelgenomen heeft aan het mondeling examen.

3e examenperiode (augustus/september)

Mondeling examen - open boek (60%)

- Bespreking verloop schoolloopbaangesprek (opdracht) met als leidraad het 'Zelfevaluatieformulier' (10%).
- Bespreking van twee casussen (cursus + portfolio) (30%).
- Toetsen van verworven inzichten aan de hand van het casusmateriaal (10%).
- Een opgave oplossen met behulp van websites (10%).

Opdracht (40%)

Inhoud:

- Identificatiegegevens student: naam, academiejaar, opleidingsonderdeel.
 - Identificatiegegevens cliënt: naam, adres, school, studierichting.
 - Testprotocollen: Zobest, PPT en keuzeroosters.
 - Kopie van het schoolrapport 2008-2009
 - Verslag
 - Geluidsopname
 - Getypt gesprek
- Een student kan enkel slagen wanneer:
- De portfolio is ingediend.
 - De opdracht is ingediend.
 - Hij/zij deelgenomen heeft aan het mondeling examen

Examencontract

Mondeling examen - open boek (60%)

- Bespreking verloop schoolloopbaangesprek (opdracht) met als leidraad het 'Zelfevaluatieformulier' (10%).
- Bespreking van twee casussen (cursus + portfolio) (30%).
- Toetsen van verworven inzichten aan de hand van het casusmateriaal (10%).
- Een opgave oplossen met behulp van websites (10%).

Opdracht (40%)

Inhoud:

- Identificatiegegevens student: naam, academiejaar, opleidingsonderdeel.
 - Identificatiegegevens cliënt: naam, adres, school, studierichting.
 - Testprotocols: Zobest, PPT en keuzeroosters.
 - Kopie van het schoolrapport 2008-2009
 - Verslag
 - Geluidsopname
 - Getypt gesprek.
- Een student kan enkel slagen wanneer:
- De portfolio is ingediend.
 - De opdracht is ingediend.
 - Hij/zij deelgenomen heeft aan het mondeling examen

De student maakt een afspraak met de docent om in het bezit te komen van alle benodigde materialen.

Begeleiding

De docent is bereikbaar op kantoor.

Sport psychology

Code: IP1oTPSpPsy
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Verniers Karen
Coördinator: Verniers Karen

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Sport psychology

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel focust op de belangrijkste thema's uit de sportpsychologie en besteedt aandacht aan sportmentale vaardigheidstraining.

In het eerste deel wordt een psychologisch model voor topprestaties besproken. Vervolgens gaan we in op twee belangrijke thema's: Motivatie in de sport, en arousal, stress en angst. Daarna bespreken we de volgende vragen: waarom, wanneer en waar is sportmentale vaardigheidstraining nodig? Hierbij belichten we vaardigheden zoals arousalregulatie, imagery, concentratie, self-talk en doelen stellen. Tenslotte focussen we op teamsporten.

Doelstellingen

Beschrijving

Dit opleidingsonderdeel wil de student inleiden in de belangrijkste thema's in het domein van sportpsychologie. Hierbij wordt de student gestimuleerd om stil te staan en kritisch na te denken over de rol die sportpsychologie kan spelen in de sport. Daarnaast dient de student in staat te zijn om de hulpvraag van de atleet/coach/team te analyseren. Op basis hiervan kan de student samen met hen zoeken naar mogelijke oplossingen. Hiervoor weet de student de geschikte vaardigheden te selecteren en toe te passen.

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- TP1oArbOrgPsy - Arbeids- en organisatiepsychologie (soepel)

Competenties

De studenten dienen kennis en inzicht te hebben in de basisprocessen van de algemene psychologie. Daarnaast is een basiskennis van het Engels noodzakelijk aangezien Engels de onderwijstaal is.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Syllabus met Engelstalige literatuur
- Audiovisueel materiaal
- Eigen nota's
- Slides op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt gegeven tijdens de hoorcolleges. Daarnaast worden de verschillende technieken gedemonstreerd en ingeoeft. Aanvullend hierop maken de studenten opdrachten.

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- Andere: opdracht

1e examenperiode (januari)

- Het examen bestaat uit twee verplichte onderdelen:
- mondeling examen: 15/20
 - opdracht: 5/20

3e examenperiode (augustus/september)

- Het examen bestaat uit twee verplichte onderdelen:
- mondeling examen: 15/20
 - opdracht: 5/20

Examencontract

- Het examen bestaat uit twee verplichte onderdelen:
- mondeling examen: 15/20
 - opdracht: 5/20

Begeleiding

Mogelijkheid tot stellen van vragen, bijsturing of feedback tijdens de les, na afspraak op kantoor of via e-mail.

Er zijn nog geen gegevens van Het Opleidingsonderdeel met de code TP1oKV1Beschikbaar!

Er zijn nog geen gegevens van Het Opleidingsonderdeel met de codeTP1oKV2Beschikbaar!